

Derin Düşünce Nedir ?

Derin Düşünce nedir ?

İçindekiler

Önsöz.....	4
Derin Düşünce'nin Geleceği (Mehmet Yılmaz).....	5
Derin Düşünce Bir Yaşında!	11
Bir Yemeğin Ardından (Suzan Başarslan).....	12
Blogistan'da insan (Mehmet Yılmaz).....	15
Şu kampaşmadan kurtulalım mı? (Mehmet Yılmaz)	17
Siz de yazın	22
Derin Düşünce 2 yaşında!.....	26
Sansür ve site hayatı.....	30
Kadınlar sessizlikten çıkıyor, yazıyor, konuşuyor, paylaşıyor! (Kamer Yalçın).....	33
Ayy bu yazınız çok uzun, hiç vaktim yok!	35
Derin Düşünce'lerimizdeki hanımeli kokusu	39
Cezaevleri okul olsun !.....	40
Dikkat! Derin Mevzu.....	44
Derin Düşünce'yi kimler oku(mu)yor?.....	45
Derin Düşünce Kapatılırsa...(Mehmet Yılmaz)	46
Derin Düşünce üçüncü yılında... ..	48
Derin Düşünce okurları nerede yaşıyor?	49
Bedava 32 kitap indirin.....	52
101 bin kez okunan yazı için 101 bin kere teşekkür	61

Önsöz

Sitemizde siyasetten tarihe, kadın haklarından felsefeye, sanattan bilime kadar bir çok konudan bahsediyoruz. Ama zaman zaman da kendimizden söz ediyoruz. **Derin Düşünce nedir?** Sitenin geçmişi, geleceği, ortak projeler, yazar olmak isteyenlere öneriler, okunma istatistikleri... Derin Düşünce'nin bir kimliği, tarihi ve kendine has "yaşam" tarzı var. Eğer aramıza yeni katıldıysanız bu kitap "**yöre halkına**" kaynaşmanızı kolaylaştıracaktır 😊

[Derin Düşünce'nin Geleceği \(Mehmet Yılmaz\)](#)

12 Haziran 2008'de yayınlandı

Sunuş: *Galatasaray Üniversitesi'nden **Tolga Çevikel** uzun zamandır politika blogları üzerine bir araştırma yapıyor. Daha önce [Pakvizyon](#) ve [Çağatayca](#) ile yaptığı gibi bizimle de net üzerinden bir söyleşi yaptı. Derin Düşünce'nin dünü, bugünü ve geleceği üzerine faydalı bilgiler bulabileceğiniz bu röportajı ilginize sunuyoruz.*

TÇ: **Suat Bey, kendisiyle yaptığım görüşmede, Derin Düşünce'nin "[Mustafa Akyol'un blogunun](#) yorumcularının oluşturduğu bir site" olduğunu söylemişti. DD fikri nasıl ortaya çıktı, nasıl gelişti? Biraz anlatır mısınız ilk süreci?**

MY: İnsanlar çok önemli kararları alırken bazen rastlantıların belirlediği yollardan giderler. Bizde de öyle oldu. Yani "mutlaka şunu yapmalıyız" diye çıkmadık yola. Türkiye'yi ve insanları sevmekten başka da bir ortak yanımız yoktu sanırım. İyi, güzel ve doğru adına bir şeyler yapmak istiyorduk. Ülkemizde vatan sevgisi nedense hep şehitlikle ölçülmüştür. Oysa Türkiye sadece uğruna ölünecek değil ama uğruna yaşanacak bir ülke aynı zamanda. Her Türk vatandaşının haftada bir saatini ülkesine ayırdığını düşünsenize! Meselâ bir ağaç diksek 70 milyon ağaç yapar! Bu duygularla yola çıktık işte. Yani kısa zamanda çok büyük işler yapmak değil, doğru yönde küçük adımlar atmak istedik.

Muhafazakâr görüntüye rağmen [Hristiyan](#) ve [ateist](#) arkadaşlar da katıldı aramızda bir süre sonra. Bir kaç akademisyenden bu arada bir Fransız düşünürden ([Pascal Salin](#)) bile destek alıyoruz. Yakın zamanda Filistinli genç bir hanım, [Aisha Benghazi](#) geldi sitemize. Arapçanın yanında Türkçe ve İbranice bilmesi bizim için büyük şans. Şimdi siteye yeniden isim verecek olsak belki "sadece insan" denebilir.

Derin Düşünce nedir ?

Nasıl tanıştığımıza gelince... Sanırım istisnasız herkesle web üzerinde tanıştık. Giysilerimizi, ırkımızı, şivemizi, ağız ve ter kokumuzu saklayan sadece fikirleri geçiren bu harika filtre sayesinde dost olduk. Sonra buluştuk bir kaç kez, dış görünüşün ne kadar önemsiz olduğunu bir kez daha anladık. Bu toplantılar dostluğumuzu her ne kadar pekiştirse de işin önemli kısmı net üzerinde yapılıyor.

TÇ: Sitenin felsefesinde ya da işleyişinde, bir buçuk yıllık sürede bir değişiklik ya da bir evrilme oldu mu? Gelecekte bu fikir platformu nerelere evrilebilir, nasıl açılımlar olabilir sizce?

MY: Çok değişiklikler oldu. Bir kere politika sitesi yapmak niyetimiz yoktu. [E-muhtıra](#) ve [367](#) gibi gariplikler bizi bu noktaya getirdi. Yine kendi adıma konuşayım, hapishanelerdeki [mahkûmların geleceklere](#), [Kadın](#), [Toplum](#), çocuk-aile ilişkileri ve [felsefe bilgisini](#) günlük hayatta kullanmak gibi konular bana daha ilginç geliyor. [Politik](#) gündeme tepki olarak politize olduk. Eğer bir gün Türkiye normalleşirse politikadan uzaklaşırız diye tahmin ediyorum.

“Gelecekteki açılımlara” gelince... Sitemiz ileride imtihansız ve diplomasız bir üniversite haline gelebilir. Zira DD (Derin Düşünce) bir okul gibi işliyor. Herkes, yorumcular da dahil “sırayla” öğretmen oluyor, biz resmen “yazar” olsak bile yorumculardan çok şeyler öğreniyoruz. Yazarların rolünü daha çok [katalizör](#)-animatör gibi görüyorum ben. Yani basın ve/veya siyasetçiler tarafından unutulmuş bir konuyu gündeme getirmek için bir çaba harcamak gerekiyor. Yazar bilgi ve özgün bakış açısını bir araya getirerek okuyucunun “değişmesi imkânsız” fikirlerini yeniden gözden geçirmesini sağlıyor.

Elbette yazarlarımız çok okuyan insanlar. Yani sitemizin bir tür serbest kürsü veya daha kötüsü bir yazı çöplüğü olmasını istemiyoruz. Bunun için çok çaba harcıyoruz. Kendimizi yeniliyoruz. Tabi [Mustafa Akyol](#) ve [Tuncay Yılmaz](#) gibi profesyonel araştırmacılar da var aramızda. Kitap yazan, seminerlere, TV programlarına konuşmacı olarak katılan. Ama bu arkadaşlar da dahil yazarların en büyük katkısı olaylara umulmadık açılardan bakmaları, ezber bozmaları oluyor. Mesela Mustafa’nın bir yazısının başlığı “[Dini siyasete karıştırmanın faydaları](#)” idi. Tuncay ise yenilgi ile sonuçlanan [Filistin cephesini](#) anlatmıştı bir makalesinde. Oysa bizim ülkemizin ezberlerinde tarih deyince hep gurur duyulacak bir şeyler anlatmak gerekir! Bu sanal üniversite aslında oluşma yolunda. Bakın 400’e yakın yazı var sitede ama 7000 yorum yapılmış. Demek ki içerik sağlayan okuyucular yazarları geçmiş. Bu çok büyük bir başarı ama bizim değil okurların başarısı. Site bir yerde halka mal oldu. Bir meydan gibi, isteyen konuşuyor. En güzel konuşan, en çok bilgi veren, en kibar,

dinleme kabiliyeti yüksek (=diğer yorumları sabırla okuyan) konuşmacılar etraflarına dinleyici topluyor. Roma’daki forumlar veya bizdeki köy meclisleri gibi :)

TÇ: Başlangıçta sanırım Derin Demokrasi adlı bir e-dergi projeniz vardı, o projeye ne oldu? Gelecekte Derin Düşünce, çevrimdışı ortamlarda da dergi vs. gibi ürünler verebilir mi?

MY: Bütün bu kapılar açık. İleride makalelerimizi kitap olarak da basabiliriz, dergi çıkarabiliriz. Ama şu anda zaten Türkiye’nin ve dünyanın her yerinde yaşayan Türklere ulaşabiliyoruz. Kitap veya dergi projesine girmek için bunda ek bir fayda görmemiz gerekli. Bizim için amaç hiç bir zaman maddi kazanç olmadı. Bundan sonra da olmaz sanırım. Hepimiz işi gücü olan, çoluk çocuk sahibi insanlarız. Hafta sonları ve öğlen paydoslarından arttırdığımız saatler ile yaşıyoruz bu siteyi. Bu sebeple bir samimiyet var. Yani okura veya bize sponsorluk yapan şu veya bu patrona şirin görünmek gibi bir sorunumuz yok. Okuyucu da bu samimiyeti görüyor. En muhalif fikirli yorumcular bile bir yıldır bizi

Derin Düşünce nedir ?

terk etmediler. Çünkü bazen neşeliyiz, bazen öfkeli, yorgun, üzgün... Olduğumuz gibiyiz. Kâğıda basılmış bir derginin dağıtılması büyük maddi külfet getirecektir. Eğer bunu karşılamak için bir basın grubuna bağımlı olacaksak DD diye bir şey kalmaz.

TÇ: Site istatistiklerini takip ediyorsunuzdur sanırım, ortalama kaç kişi takip ediyor sizi? Hedeflediğiniz bir okur kitlesi/profilini var mı? Ne kadarına ulaşabiliyorsunuz bu kitlenin?

MY: Hemen gelip gidenleri bir kenara bırakırsak ilk kurulduğumuz günlerde yani 2007 şubatında aylık 2000 ziyaretçimiz vardı. Aradan geçen 16 ayda bu rakam üçle çarpıldı.

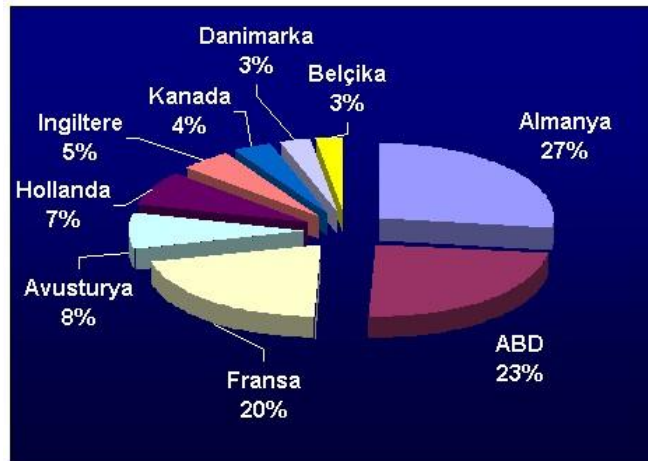
Grafik 1: Şubat 2007'den Mayıs 2008'e kadar uzun süreli ziyaretler

Şimdi ayda 5-6 bin ziyaretçi geliyor. Bunların yarısı 30 dakika -1 saat kalıyor sitede. Ortalama bir dergi kadar okunuyoruz sanırım. Ayrıntılı istatistikler Belçika'dan, ABD'den, Bingöl'den, Van'dan, Trabzon'dan okuyucularımız olduğunu gösteriyor. Bize gelen okuyucu mesajları da bu renkliliğe tanıklık ediyor zaten.

Grafik 2: Yurtdışından gelen ziyaretlerin dağılımı (Toplam okurların %12'si)

Hedef kitle halkın kendisi. Yani illa elitlere, akademisyenlere veya policy maker üzerinde etkili olma gibi bir hedef yok. Dağdaki bir çoban veya TV'deki bir manken bizim potansiyel hedefimizdir sonuçta.

Derin Düşünce nedir ?

Grafik 3: Türkiye’den gelen ziyaretlerin dağılımı (Toplam okurların %88’i)

Şunu da eklemek gerekir ki yazılarımızın birçoğu başka sitelerce kullanılıyor iznimiz istenerek. Bunların içinde DD’den çok daha fazla okunan [HABER10](#) gibi siteler de var. Ayrıca sitede yayınladığımız bir çeviri, ortaya attığımız özgün bir fikir, gizli kalmış bir bilgi köşe yazarları nezdinde yankı bulabiliyor. Bu da DD’nin derin gücünün bir göstergesi sanırım. Yani buz dağının su altında kalan kısmı daha büyük olabilir :)

TÇ: Yayın sorumlusu olarak sizin yazarlarla ilişkileriniz ve yazarların birbirleriyle ilişkilerine dair kayda değer bulduğunuz, özellikle değinmek istediğiniz hususlar olabilir mi?

MY: Bu konuda tam bir serbestlik var. Yani bazı dönemlerde filan yazar aktif oluyor, sık sık yazıyor. Bir arkadaşın çocuğu oldu, bir diğeri yeni evlendi, onlarda verim düştü. Tabii ki hiyerarşik bir bağ yok. Yazarlar kendi aralarında da dostluk kurabiliyorlar. Benim sevdiğim şey sıkıştığımız zaman yardımlaşabilmek. Herkesin iyi bildiği konular var. Ona sorup hızla bilgi alıyoruz. Konu seçimi de serbest elbette. Ben konuyu işlerken biraz daha “derin” yazmayı seviyorum. Kimi yazarlar mizah seviyor. Ancak [yazar kadromuzu büyütmeye karar verdik](#) bu yıl. Yeni katılanlarla daha büyük bir aile olacağız. İster istemez bazı ilkeleri yazıya dökmek, kaliteyi korumak ve yükseltmek için gerekebilir.

TÇ: Yazıların site felsefesine uygunluğunu ve yeterliliğini yayın sorumlusu olarak siz denetliyorsunuz; içeriğe müdahale etmiyorsunuz, ama bazı yazıları yayınlamama hakkınız var. Bu konuda çok pürüz çıkıyor mu ya da çok fazla üstünlük almak zorunda kalıyor musunuz? Yoksa ilkeler, yazı gönderenler tarafından iyi kötü içselleştirilmiş durumda olduğu için işler sorunsuz yürüyor mu? Enteresan durumlarla karşılaştığınız oluyor mu?

MY: Hassas olduğumuz noktalar ırkçılık, şiddet ve hakaret. Buna zaten herkes uyuyor. Bir olgunluk ve içsel barış meselesi. Nadir olarak yorumları sansürlemek gerekiyor. [Çünkü her bir rumuzun arkasında gerçek insanlar var](#), düşleri ve düş kırıklıklarıyla. Kim sevdiğini kaybetti, kim tekerlekli bir sandalyeden yazıyor bilemeyiz. Elbette sert bir eleştiri ile hakaret arasındaki sınırı çizmek kolay değil her zaman. Gene yorumculara düşüyor sorumluluk. Olgun bir insan **“şu lafı yazmak yerine filan kelimeyi kullansam daha az kalp kırarım”** diyebilen insandır. Sonuçta internet bir boks ringi veya bir savaş alanı değil.

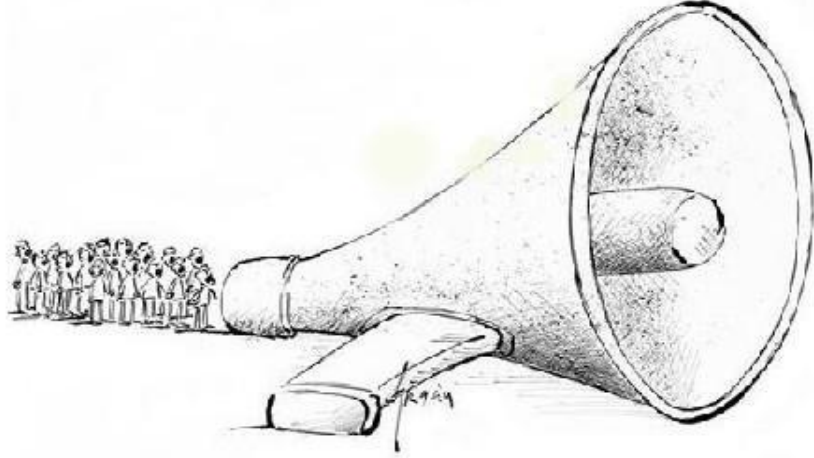

Derin Düşünce nedir ?

TÇ: Sizin DD'de yürüttüğünüz görev, bir gazetede veya ne bileyim bir fikir dergisinde kime denk düşer sizce? Yazı işleri müdürü mü belki? Farklar, benzerlikler neler olabilir?

MY: Dogrusu site yönetimi üzerinde okurların ciddi bir etkisi var. Hem doğrudan yazılan yorumlar hem de bize yazılan mesajlar yoluyla sitenin içeriğine yön

veriyorlar. Ek olarak en çok okunan ve/veya yorum alan yazılar okuyucunun ne beklediği konusunda bizi uyarıyor. Bazen okurlar "neden şu konuda yazmıyorsunuz?" diye sitem ediyor. Bazen de çeviri yapmamızı istiyorlar. Şu veya bu ülkedeki insanların düşüncelerini, yaşantılarını merak ediyorlar. Nükleer enerji üzerine yayınladığımız iki yazı ([Nükleer Enerji? Evet ama](#), [Rüzgâr nükleer enerjinin yerini tutabilir mi?](#)) okurların talebinden kaynaklandı. Yeni açtığımız [Arap Basını](#) ve [Filistin](#) de öyle. Yani bizim 6000 tane yazı işleri müdürümüz var. İster anarşi deyin isterseniz bir tür ortak zekâ! Sanırım gerçek yazı işleri müdürleri konu seçimi ve sansür gibi bazı güçlere sahipler. Biz de bu yok. Nezaket hâkim. Benim yazdığım bir yazı yasadışı bir ifade içermiş olsa diğer yazarlar da beni uyarabilirler. Bazen avukat okuyuculardan mesaj geliyor, "**şu kelimenin yerine bu kelimeyi kullanın temkin açısından**" diye. Bizde bütçe olmadığı için maaş, telif hakkı vb sorunlar yok. Gönüllü olarak iyi bir iş yapma çabası sadece. Yıllar sonra meyve vereceğini bilseniz bile bir ağaç dikmek istemez misiniz? Aynı biçimde bilgileriniz ve fikirleriniz ile ülkenize hizmet etmek için Derin Düşünce'ye yazı ve yorum yazabilirsiniz.

TÇ: Sizce Türkiye medyasının en temel birkaç sorunu hangileri? (İlk aklınıza gelenler, en önemli bulduklarınız.)

MY: Birincisi gazetecilerin genel olarak eğitimsiz olması. Gerek muhabirlerin gerekse köşe yazarlarının Türkçeleri çok bozuk. Çok kitap okumadıklarını tahmin ediyorum. Ayrıca verdikleri bilgilerin büyük kısmı yanlış. Meselâ Fransa üzerine yazılan hemen her haberde 2-3 tane temel yanlış buluyorum. Demek ki bilmediğim ülkeler hakkında neler yazıyorlar. Kitap okusalar ve yabancı dil öğrenseler böyle olmaz.

İkinci sorun maddi bağımlılık. (dünyanın her yerinde olduğu gibi)

Üçüncü sorun ideolojik davranmaları. Tarafsız bilgi ve bakış açısı sunmak gibi bir kaygı yok. Kendi davalarına yarayacak şekilde yayın yapma çabası var. [Taraf Gazetesi](#) biraz seviyeyi yükseltebilir, bu mümkün. Bu konuda ise İngiliz gazetecilerini örnek gösterebilirim. Mutlaka farklı bakış açılarını haber ve yorumlarına katarlar. Bir de tabii önde gelen ABD gazeteleri var, mesela [New York Times](#) ve [Los Angeles Times](#). İngilizce ve Arapça yayınlanan [Al-Hayat](#) gazetesi de özellikle Ortadoğu'daki olaylara soğuk kanlılıkla bakabilen bir gazetedir.

Derin Düşünce nedir ?

Dördüncü sorun korkaklık. Resmi ideolojinin dışına çıkabilecek bir şeyler yazmaktan ödü kopuyor çoğu Türk gazetecinin. Oysa Rusya ve Çin’de öyle kelle koltukta gazeteciler var ki. Ölümü dahi göze alarak mesleklerini hakkıyla yerine getiriyorlar. Nitekim ölenler de oldu son zamanlarda. Tabi bizde de iyi örnekler var. Hatta istisna kelimesini kullanmak zor gibi görünüyor. Bence Alper Görmüş, Yasemin Çongar ve Neşe Düzel gibi isimler bu mesleği hakkıyla yerine getirenler arasında. Bir de tabi rahmetli Hırant Dink var. Hepimiz ölelim demiyorum. Ama bizim yüreklerimizdeki korku zorbanın en büyük silahıdır. Eğer kimse korkmasa bir mafya babası ne yapabilir?

TÇ: Bloglar (özelinde de Derin Düşünce gibi platformlar) bu sorunlarla ilgili birtakım açılımlar sağlayabilir mi sizce?

MY: Sanırım evet. Gazetelerin yerini almak söz konusu değil tabi. Ama tamamlayıcı bir etkisi olabilir. Biz de internet sayesinde potansiyel olarak her eve girebiliriz. Bloglar halkın medyaya el atması bir yerde, bir tür kadife devrim. Belki de bugüne kadar süregelen yanıltı. Akarsu yatağına geri dönüyor. Yani Türkiye’nin fikirlerinin sahibi kimdir? Türk milleti. Oysa medya patronları işlerine gelen fikirleri abartırken geri kalanları silebiliyorlar gündemden. Hatta yapay sorunlar ile gündem oluşturuyorlar. İnternet sayesinde fikirlerimize sahip çıkma ve gündemi belirleme imkânı doğuyor. Bunun için çok okunan siteler kurmak şart değil. Bireyselliğin maksimum noktaya kaydığı bir dünyada 5-6 bin kişilik her grup kendi medyasını oluşturuyor. Mesela:

- Yüksek gelir grubundaki alevi kökenli kadınlar,
- Sakaryalı bekâr mühendisler,
- Türk mutfağına meraklı Newyorklular,
- Vs.

Bu grupların fertleri elbette büyük ulusal gazetelerin kâğıt ve web versiyonlarını okumaya devam edecekler, TV seyredecekler. Ama entellektüel faaliyetlere 2 saat ayırıyorsa günde, bunun yarısı bloglara gidecek. O zaman geleneksel medyaların etkisi azalacak. Bir manşetle halkı galeyana getirmek, darbe yapmak veya bir şirketi batırmak zorlaşacak. Buna ek olarak “Kemalist” veya “dinci” etiketli bir gazetede yorum okurken belli bir “savunma-önyargı” pozisyonunda olabilir okuyucu.

Oysa DD gibi bir blogu okurken arkadaşlarıyla tartışmakta. Bizim fikirlerimizi daha kolay kabul edebilir. Zaten biz de onunkileri daha kolay kabul edebiliriz, ediyoruz da. **“Yani para verdim, gazete aldım”** yerine **“fikir verdim, fikir aldım”**

Derin Düşünce Bir Yaşında!

19 Şubat 2008

Şubat ayı Derin Düşünce Fikir Platformu için çok özel bir ay. Zira grubumuzun resmen kurulduğu ve yayına başladığı günden bu yana tam bir yıl geçti. Bir yıldır bize eşlik eden değerli yorumcularımıza en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz. Zira sizlerin muhalif fikirleri, tamamlayıcı bilgileri ve getirdiğiniz yeni açılımlar ile Derin Düşünce amacına ulaştı. Grubumuzun (yazarları, yorumcuları ve sessiz okurlarıyla) kısacık geçmişi Türkiye'yi sarsan olaylarla dopdolu. Sadece birkaçını anmak gerekirse:

- Nisan ayındaki e-muhtıra,
- 22 Temmuz seçimleri ve sonuçları,
- Gül'ün cumhurbaşkanı seçilmesi,
- Sınır ötesi harekât,
- Ergenekon'un yargılanması,
- Başörtüsü yasağının kaldırılması.

Konuşan, tartışan bir Türkiye oluyoruz yavaş yavaş. Sancısız olmuyor bu ama bir daha geri dönmeyecek biçimde Türkiye yepyeni bir duruş alıyor. Türk halkının gitgide özgürlüklerden yana sergilediği duruş hem basını hem de siyasi partileri değiştirmeye, normalleşmeye itecek. Demokratik bir ülkeye yakışmayan karalama kampanyaları, ötekileştirmeler, darbeye zemin hazırlamak için saldırılar düzenlemek, korkutarak oy toplama çabaları tarihe karışıyor. Bu normalleşme sürecinde herhangi bir basın grubuna bağımlı olmayan internet sitelerinin, Derin Düşünce gibi tartışma ortamlarının katkısı büyük. Bu katkı sitelerin savundukları görüşleri, siyasî projeleri kat kat aşıyor aslında. Amaç okuyucuları şu veya bu yönde ikna etmek değil. Herkesin ama herkesin kendisinininkinden farklı yaşam tarzları olduğunu hatırlamasını sağlamak birinci öncelik. Bugün olduğu gibi yarın da ülkemizde değişik dünya görüşleri, inançlar ve siyasî tercihler bir arada yaşayacak. Bu farklılıklar bir sorun kaynağı değil bir zenginlik bizler için. İşte bu farka saygı, bu olgunluk Türkiye'yi uğrunda ölünesi değil ama uğrunda yaşanması bir ülke yapacak. İyi ki doğdu Derin Düşünce. Hep birlikte nice yıllara...

Bir Yemeğin Ardından(Suzan Başarslan)

[Halid Ziya Uşaklıgil](#), [Mai ve Siyah](#)'ın başlangıcını, Ahmet Cemil'in gözlerinden Servet-i Fünun dönemi aydınlarını ve onların görüşlerini, hal ve hareketlerini, tutumlarını anlatmak için Tepebaşı'ndaki bir yemekli toplantıyla açar. Aslında bu yazı tam da böyle bir toplantıyı anlatmak için yazılıyor. Derin Düşünce yazarlarının cumartesi günü bir öğle yemeğinde bir araya geldiği Üsküdar Buluşması'ndan bahsedeceğim sizlere.

Romanlarında ya da anılarında okuduğum yazarların sofralarına davetli olmak gibi bir histi bugün yaşadığım . [Sabahattin Ali](#)'nin [İçimizdeki Şeytan](#)'ında yer alan entelektüel toplantılar, [Elif Şafak](#)'ın bir yazısında dile getirdiği aydınların buluşmaları, [Yahya Kemal](#), [Peyami Safa](#), [Hilmi Yavuz](#), [Selim İleri](#) 'nin... bu yemeklerden birini anlattığı bir yazı gibi bir yazıyı yazıyor olmak ve aynı hisleri yaşamak gerçekten çok güzel.

Bilgi cenneti diye bir yer varsa işte o cenneti solukladım bugün ve her cümleyi duyabilmek için daha sesli konuşunuz, duyamıyorum açlığıyla hiçbir kelimeyi kaçırmamaya çalıştım. En çok dikkatimi çeken şeyse, apayrı yerlerden, kimliklerden, cinsiyetlerden gelen Derin Düşünce yazarlarıyla her konuyu köşesiz konuşabilmek ve yargılar üzerine değil, daha çok öğrenebilmek için soru-cevap şeklinde bir platformun oluşmasıydı. Sorgulayan, öğrenmeye istekli, değişen ve dönüşen ve bunu ötelemeyip tam tersi isteyen, beyin fırtınasıyla beynindeki sorgulamaları taşıyarak aklınıza gelmeyen konulara değinen, insanı olduğu gibi kabul eden ve farklılıklara açık hatta destekleyen bir yazar grubu. On yedi yaşında yazarının bile, size fark attığı, öngörü ve fikirleriyle çitanın çok üstüne çıktığı bir platformdan bahsediyorum size.

Derin Düşünce nedir ?

Öyle ki, Üsküdar'da boğazın o enfes maviliğine bakan restoranın camından bir ya da iki kez bakabildim dışarı, içerideki güzellik dışarıya fark atmıştı çünkü.

Bunlar ön hazırlık elbette, çünkü şimdi dedikodu faslına geçeceğim ve yazı biraz daha neşelenecek. Sakın Mehmet Bey'in "kırkına yaklaşıyorum, ihtiyarladık biz" yazmasına inanmayın çünkü birçoğumuzdan genç gösteriyordu. Hatta yanımızdan ayrıldığında hemen dedikodu kazanını kaynattık ve genç gösterdiğinden ve Fransa'nın kendisini niyeyse(!) hiç yıpratmadığından bahsettik. Yazılarındaki gibi soğuk, mesafeli bir insan da değil aynı zamanda. Neşeli ve neşeli olduğu kadar da olayları toparlayıp gündemi Derin Düşünce'ye getirebilecek olgunlukta yetkin, bilgili ve açık fikirli bir yazar. Eline su dökemesek de, bugünlük, elbette o günler de gelecektir kanaatindeyim.

Sosyolojiyle uğraşan bir yazarımız vardı ki, şunu itiraf etmeliyim, kendisinden çok etkilendim. Zaten sosyologlara zaafım vardır, asla standart düşünmezler ve mesleki objektiviteyi/nesnelliği her zaman kişiliklerinin önüne geçirmesini bilirler. Düşünme biçimi, yaptığı okumalar, sosyal çevresi ve bunlardan öte tüm o faal sosyal hayatı başarabilecek bir çalışkanlığı ve aktivitesi söylenmeden geçilmemesi gereken tespitler.

Yabancı makalelerden çeviri yapan, yapmak için vaktini harcayan ve önemlisi, bu yazıların mutlaka okunması ve paylaşılması gerektiği sorumluluğu taşıyan yazarımız ve de. Bu nokta beni ciddi anlamda etkiledi, çünkü bir şeyi okumak, özetlemek ve bir tanıdığınla paylaşmak başkadır: o yazıların tam bir çeviri olarak insanlara sunulması için kendi vaktini harcayarak böyle bir sosyal sorumluluk bilincine sahip olmak başka şeydir. Ancak bu yazarımız çok konuşkan değildi, duyurula. Az ama öz, sanırım bu, kişiliğinin bir özelliği; tabii herkesin benim gibi geveze olmak zorunda olmadığını da burada hatırlamam lazım.

Naif, kırılğan ve sorgulamaları devam eden yazarımızda sıra. Sanatı ve dinlemeyi seven, siyasettense insan odaklı yazıları ve düşünceleri tercih eden. Ona cevabım bu tarz yazıların reytinginin düşük olduğuydu ki, benim yazılarımın da reytingi düşüktür zaten, belki bu yazıda reytingimi biraz arttırdım diye düşünüyorum.

17 yaşındaki yazarımızdan bahsetmişim değil mi, biraz daha açmak lazım mevzuu. Onu görünce aklıma [Can Bahadır Yüce](#) geldi. Yaş önemli değil, kesinlikle değil bunu anladım. Bu yaşında bu kadar bilgili, araştıran, sorgulayan ve fikirlerini böylesi güzel ifade eden bir yazarla tanışmak beni iki kere mutlu etti. Birincisi yazarımızı Derin Düşünce'de okuyor olmak(kim bilir ileride daha nerelerde yazacak ve ben kendisini tanıyor olacağım ardından da ben onun şu kadarlık halini biliyorum diyebilme hakkım olacak), ikincisi -azıcık kıskansam da- insanın kendisini yetiştirmek için çizdiğimiz sınırın ve gençlerimiz az okuyor olması tabusunun zihnimde yıkıldığını gördüğüm için.

Masanın diğer ucunda olup da söylediklerini duyabilmek için kulaklarımı [Midas'ın Kulakları](#) gibi hissetmeye başladığım yazarımızda sıra. Yurt dışından anlattığı anekdotlarla yurdum sorunlarından biraz uzaklaşarak farklı dünyaları soluduk sayesinde. Az gayretle akraba da çıkacaktık kendisiyle. O zaman anladım ki, internette nicklerle/rumuzlarla/mahlaslarla yazarken küfretmemeye (!) çalışmak lazım, çünkü akrabanız ya da semtinizden birisi çıkabilme ihtimali var. Derler ya, klişe de olsa da, dağ dağa kavuşmaz insan insana kavuşur,

Derin Düşünce nedir ?

bugün bir kez daha anladım bunu. Farkında olmadan yanından geçtiğimiz, yabancı olduğu için dikkatimizi çekmeyen her suret aslında karşımıza çıkabilir ve internette o kişiyle yazışmış olabilme ihtimalimiz de bir hayli yüksek. Derin Düşünce’de bir araya gelmiş tüm yazarlar ile bir şekilde paralel bir şeyler paylaşmışız. Bu durum, biraz da bana [Magnolia](#) filmi hatırlattı. Paralel hayatlar bir gün bir noktada kesişebilir ve bu yemek de Derin düşünce yazarlarından bazılarıyla hayatımızın kesiştiği anlardan ilkiydi ve umarım sonuncusu olmaz.

Her şey mükemmel miydi, elbette değil. Örneğin servis. Az konuşan ama çok üreten yazarımızın tavsiyesi olan restoranın değiştirilmesini Mehmet Bey’e en uygun üslupla(!) ilettiğimde, kendisi bu nazik teklifi iletteceğini ama yazarımızın kin tutmaya çok uzak kişiliği dolayısıyla, bir dahaki toplantıya telefonla katılmak zorunda kalırsam şaşırırmam gerektiğini de ifade etti ki burada da aklıma harika bir fikir geldi: Görüntülü telefon, ama telefonun bu yakasından Derin Düşünce yazarlarına Cem Yılmaz’ın ([Cem Yılmaz Türk Telekom Reklamı \(görüntülü telefon\)](#)) reklamındaki gibi bakılacağı da tahmin etmiyorum değilim.

İyi de o zaman “Bir Yemeğin Ardından” diye başlayan bir yazıyı kim kaleme alacak değil mi?

NOT: Derin Düşünce yazarlarıyla bir arada olmak ve bir şeyler paylaşmak umduğumun çok üstünde bir paylaşımdı ve çok güzeldi. Tüm yazar arkadaşlara ve özellikle Mehmet Yılmaz’a teşekkür ederim. Orada olamayanlarla da tanışabilmek ümidiyle...

Blogistan’da insan(Mehmet Yılmaz)

İsmi hatırlamıyorum. Galiba “Rouland” olacak. Hiç konuşmazdı. Ama suskunluğu başkalarınınkine benzemezdi. Bazıları saklanmak için susarlar. Yüzlerini yere çevirir, bakışlardan kaçarlar. Oysa Rouland’ın konuşan bir sessizliği vardı : “Sizi gözlüyorum. Susuyorsam bu sadece kendimi ele vermemek içindir.”

Sahada hızlı koşan bir oyuncu idi. Okul takımının ona ihtiyacı vardı. Ben de onu biraz da bunun için hoş tutmaya çalışıyordum. Konuşmalarımızda hem soruları sormak hem de cevapları bulmak bana düşüyordu.

Bir gün uzun bir sessizliğin ardından “Annem seni çaya davet etti” deyiverdi. Pigalle yakınında Victor-Massé sokağında daracık iki göz bir dairede buldum kendimi. Rouland kanepenin üzerinde sessizce bizi gözlüyor ben ise altın yaldızlı tabaklarda sunulan çukulata ve şekerlemeleri yiyordum.

Genelevlerden başka hemen hiç bir işyerinin bulunmadığı bu mahallede yarı çıplak karşımda duran kadının mesleğini anlamamış gibi yapmak için büyük çaba sarfettim.

Aradan çok uzun bir zaman geçti. Bir gün telefon çaldı. Arayan Rouland idi. “Paris’ten geçiyordum. Bana ayıracak iki dakikan var mı?”

Buluştuk. Benim kadar olmasa da saçları bir parça beyazlamıştı. Eskisine oranla daha çok ve daha güzel konuşuyordu:

“işletme okudum. Büyük bir şirkette, iyi bir pozisyondayım... O gün benim hayatımı kurtardın. Annemin mesleğini anlamamış gibi yaptığın için sana teşekkür etmek istiyorum! Belki iyi bir tiyatrocudum.”

Derin Düşünce nedir ?

değilsin ama hayatımda ilk defa birisi anneme saygı gösteriyordu. O gün ilk defa bir umut hissettim içimde. Bilmeni istedim.”

Benim için neredeyse sıradan bir gündü. Kadıncağızın o daracık elbise içinde nasıl nefes alabildiğini sormuştum kendi kendime. Ucuz komedyenliğim karşılıksız değildi. Ekibin iyi bir oyuncusunu hoş tutmaktı amacım. Oysa o gün Rouland için bir deprem olmuş, kendini hapsettiği umutsuzluk hapishanesinin duvarları yıkılmıştı.

Rouland çocukluğu boyunca herkesin hor gördüğü bir kadını canından çok sevmiştir. Hayatının bir kaç yılını geçirdiği yetimhaneden öz annesi tarafından alınca çok mutlu olmuştu.

Çok sıkılıyordu gündüz. Zira annesi uyuyordu. Geceleri ise “çalışmak” için çıkıyordu. Artistik bir meslek, bir tür sanatçı diye düşünmüştü başlangıçta. Okuldaki arkadaşlarının gülüşmeleri ve alayları çabucak gerçeği öğretti ona. Ama Rouland ona sadık kaldı. Ağız burnu kan içinde kalıncaya kadar annesinin “namusunu” savundu vargücüyü.

Rouland’ın katlanmak zorunda olduğu günlük işkence çekilir gibi değildi. Umutsuzdu. Ancak annesi ile geçirdiğimiz çay saati bu çocuğu içine düştüğü kuyudan çıkaracak halatın ilk düğümü olmuştu. O günden sonra önce takım arkadaşlarıyla sonra okulun geri kalan kısmıyla yavaş yavaş konuşmaya başladı.

Evleneceği genç kızla karşılaştığında Rouland’ın yaraları tam olarak sarılmamıştı. Evlendikten sonra bile uzun bir zaman annesi ile eşini bir araya getirmede...

Filozof ve psikolog Boris Cyrulnik’in yazdığı “Uçurumun kenarında aşktan bahsetmek” adlı eserden serbest bir çeviri ile aktardığım bu yaşam kesiti üzerinde bir parça düşünmeye değer.

Bloglarda karşılaştığımız, süper kahramanlardan, çizgi filmlerden ödünç alınmış rumuzların arkasında insanlar var. Türlü imtihanlara tabi tutulan insanlar. Bloglara tekerlekli bir sandalyeden yorum yazan, yaşamı hayaller ve düş kırıklıklarıyla süslenmiş insanlar.

Hayata iyi başlayıp dibi bulanlar yanında Rouland gibi “o.. çocuğu” damgasıyla dipte başlayıp hayat boyu su yüzüne doğru yüzmeye çalışanlar.

Blogistan’a ayak bastığım günden beri iki intihar vakasıyla karşılaştım. Bir dostum da evlat acısını tattı.

Yorum yazarken karşıımızdaki jest ve mimiklerini görmüyoruz. Ses tonunu duymuyoruz. Çoğu kez cinsiyeti, gelir seviyesi hatta yaşadığı ülke hakkında bile net bir fikrimiz yok ve bu eksiklik vücut dili eksikliğine ekleniyor. Gerçek hayatta olduğumuzdan daha kaba olmak çok “kolay”.

İletişimin ve ortamın “sanal” olmasına rağmen Blogistan’daki insanlar ve çileleri gerçek.

Su kampaşmadan kurtulalım mı? (Mehmet Yılmaz)

Yönetmenliğini [Giuseppe Tornatore](#)'nin yaptığı [La Leggenda del pianista sull'oceano](#) (*Okyanus*

üzerindeki piyanistin* efsanesi) buram buram insan kokan bir film. Bütün hayatını SS Virginian adlı bir transatlantikte geçiren, geminin dışındaki dünya ile her türlü teması reddeden bir piyanistin duygu yüklü öyküsü aslında insan doğası ve Türkiye'deki siyasî kampaşma üzerine birçok ipucu veriyor.

Müziğe hâkimiyeti ile ün salan piyanist ([Tim Roth](#)) en yakın arkadaşı trompetçi Max'a ([Pruitt Taylor Vince](#)) neden karaya ayak basmadığını şu cümlelerle açıklıyor:

“Gemimde evimdeyim. Benim dünyam geminin kışından burnuna kadardır. Kara benim için fazla büyük bir gemi. Fazla güzel bir kadın gibi, fazla uzun bir yolculuk, fazla kokan bir parfüm.”

Derin Düşünce nedir ?

Kamplaşmakta ısrar eden Türkler sonsuz dünyadan korkarak gemisine sığınan bu piyaniste benziyorlar. **“Kafamı karıştırmayın benim, dostum kim? Düşmanım kim? Bilmek istiyorum”** diye öfkeleniyordu [Kurtlu Hilal](#) makalesine yorum bırakan bir ülkücü. Kendimizi savunmak için ördüğümüz mutlak gerçek(!) duvarları bizim zihinsel hapishanemiz oluyor.

[Dönek damgası yeme korkusuyla](#) körlüğe mahkûm ediyoruz kendimizi, Sovyet Rusya'nın demir perdesi veya İsrail'in utanç duvarı ile yaptığı gibi bedenlerimizle beraber düşlerimizi de bu mutlak gerçeklerin(!) arkasına hapsediyoruz.

Derin Düşünce sitesinde mutlak gerçekleri(!) kurcalamayı, ezber bozmayı hep sevdik biz: [Müslümanların iç hastalıkları](#) dedik, [Zaman Gazetesi ırkçı mı oluyor?](#) Diye sorduk. AKP'nin sözlerini tutmadığından ama buna rağmen [hakıyla eleştirilemediğinden](#) yakındık. Tarihinizle gurur duymak başka dedik [Osmanlı Fetişizmi](#) yapmak başka. [İslam ve lüks tüketim konusunu](#) sorguladık.

Din özgürlüğünü savunduk ama erdemin ve güzel ahlâkın devlet eliyle [kurumsallaştırılmasına](#) karşı durduk. Devletin [“Günah işleme özgürlüğüne”](#) saygı duymasını istedik. [İslâmî devrimle kurulacak bir devletin](#) müslümanlara hizmet edemeyeceğini savunduk.

Türkiye'nin düze çıkması için [İslâm dini liberal demokrasi ile bağdaşabilir](#) hatta bağdaşmalıdır diye ısrar ettik.

Ezberi bozulanların olumsuz tepkileri bize doğru yolda olduğumuzu gösterdi:

- 1) Yahudiperverler,
- 2) MOSSAD ajanları,
- 3) BOPçular,
- 4) Amerikan uşakları,
- 5) Fetullahçılar! ABD'ye gidin!
- 6) Haklısın ama şimdi sırası mı?
- 7) Ellerin taşı değil dostun bir gülü yaralar beni....

Kendini Muhafazakâr dindar tarif eden dostların (bir kısmının) özeleştiriyeye tepkileri böyle oldu. Fikirlerimizle değil kimliklerimizle uğraştılar, bize sloganlarla yanıt verdiler.

Bu arada Kemalistleri unutmamak tabii. Halkın tercihlerine güvenmeyen, şeriatı korkan Kemalistlere [İran'a şeriat demokrasi ile mi geldi?](#) Diye sorduk. Tarif dahi edilemeyen bu ideoloji yüzünden halka baskı yapıldığını gördük. **(Kimliğimin derdi ordumu gerdi!)** Bugünkü Kemalistlere bakarak [iyi ki Atatürk Kemalist değildi](#) dedik. Kemalizm adına [kafatasçılık yapıldığını](#), mezarların açılıp kafataslarının ölçüldüğünü anlattık. Askerî darbelere dört elle sarılanların Atatürk'ün arkasına saklanmalarını sorguladık. Türkiye'nin bütün sorunlarını silahla çözemeyeceğimizi, [PKK ile mücadele konusunda özeleştir](#)i yapmamız gerektiğini söyledik. Kemalizm'den kaynaklanan tek tip vatandaş projesinin PKK'ya yaradığını yazdık. [Kürt kimliğine daha fazla saygı](#) göstermeliyiz dedik. [Türk Silahlı Kuvvetlerini demokrasiye karşı kullanmanın](#) sakıncalarını anlattık. [Türkiye'yi korku ile yönetmeye kalkarsanız gideceğimiz yer faşizm olacaktır](#) diye uyardık.

Ezberi bozulan Kemalistlerin olumsuz tepkileri bize doğru yolda olduğumuzu gösterdi. Fikirlerimizle değil kimliklerimizle uğraştılar, bize sloganlarla yanıt verdiler:

Derin Düşünce nedir ?

- 1) Atatürk düşmanları,
- 2) İran'a gidin siz,
- 3) Hepimizi çarşafa sokacaksınız,
- 4) Ne mutlu Türk'üm diyene!
- 5) Türkiye laiktir, laik kalacak!
- 6) Arap hayranısınız,
- 7) İlimli islâm projesine alet oluyorsunuz,
- 8) Atatürk sevgisinden mahrum kalmış yürekleriniz,
- 9) Kur'an kurslarında beyniniz yıkanmış.

Aynı haftalarda ülkücüleri ve genel olarak milliyetçileri de özeleştiriyeye çağırdık. Nihal Atsız tarzı milliyetçiliğin bizi böldüğünü, [Alparslan Türkeş'in fikirlerinin Türkiye'ye fayda getiremeyeceğini](#) ispat ettik. İslam her türlü ulusçuluğu reddeder, [Ezan sesiyle Kurt uluması arasında seçim yapın](#) diye uyardık. Milliyetçilik tutkalına veya çimentosuna gerek yok dedik. Kan, ırk soy üzerinden yapılan milliyetçiliğin birleştirici değil bölücü olduğunu gördük, gösterdik. [Orta Asya efsaneleri ile tarih yazmanın, korku tacirliği yapmanın gençleri suça ittiğini](#) anlattık. Çanakkale'de ölen anzaklara "evladımız" derken PKK'lıların cenazelerinin engellenmesindeki [tutarsızlığı işaret ettik](#). Kin ve intikam söylemleriyle değil [büyüklük göstererek, affederek](#) yol almanın dinimizce daha uygun olduğunu hatırlattık.

Ezberi bozulan ülkücülerin olumsuz tepkileri bize doğru yolda olduğumuzu gösterdi. Fikirlerimizle değil kimliklerimizle uğraştılar, bize sloganlarla yanıt verdiler:

- 1) Siz Kürt müsünüz?
- 2) Genetik kontrole ihtiyacınız var,
- 3) Türkiye Türklerindir,
- 4) PKK destekçileri,
- 5) Ermeni bozmaları,
- 6) Turan düşünü anlamadınız,
- 7) Kurt uluması olmayan yerde ezan sesi de duyulmaz.

Aramıza yeni katılan dostumuz [Rasim Ozan Kütahyalı](#) Türk solunu [öyle bir eleştirdi ki](#) solcu ve eski solcuların ezberleri tepetaklak oldu. Aslında Ozan sadece kral çıplak diyen o ufak çocuk gibi yaptı. "Siz" dedi, "hiç bir zaman solun evrensel değerlerini kucaklamadınız. Hep ulusalcıydınız. Haksız yere idam edilmiş olmanız sizi haklı yapmaz":

[Türk solu geçmişini sorguluyor...](#)

[Türk solu neden ayna sevmez?](#)

[Denizlerin yolundan 21 Haziran yürüyüşüne...](#)

[Tam bağımsızlık, tam barbarlık demektir!](#)

[Ulusalci Türk Solu ve Deniz Gezmiş'in yolu](#)

[Türk solu kullanıldı mı?](#)

[Deniz'lerin yolu Bizi Nereye Götürür?](#)

Derin Düşünce nedir ?

Ezberi bozulan solcuların olumsuz tepkileri bize doğru yolda olduğumuzu gösterdi. Fikirlerimizle değil kimliklerimizle uğraştılar, bize sloganlarla yanıt verdiler:

- 1) Solu satıyorsun, hainsin,
- 2) Dincilerin ekmeğine yağ sürüyorsun,
- 3) Liboşsun,
- 4) İşçi sınıfı ezilirken nasıl böyle düşünebilirsin?
- 5) Bravo, gerçek bir solcunun yapması gerekeni yaptın...

Körlük değil döneçlik zamanı şimdi!

Rahmetli Alparslan Türkeş'in bir sözü vardı: "Davadan döneni vurun! Ben dönersem beni de vurun!" Yani Türkeş bile kendisinin [davadan dönme ihtimalini gözönüne almışken](#) biz niye dönmeyelim ve siz niye dönmeyeceksiniz?

Bir zamanlar hepimiz değişik düşlerin peşinden sürüklendik. Ülkemiz için daha çok refah ve daha çok adalet istedik. Ama yöntemlerimiz farklı idi. Kimimiz dünyayı komünist bir gözlükle gördü: işçi sınıfı iyiliği ve erdemi, zenginler ve patronlar ile kötülüğü temsil ettiler. Dış düşman Amerikan emperyalizmine karşı mücadele etmeliydi.

Başkaları "**bize müslüman olmak yeter, anayasamız Kur'an**" dediler. Bu da siyah beyaz gösteren bir gözlüktü. Müslümanlar iyi, yahudiler ve Hıristiyanlar kötüydü. Dış düşman Siyonizme, Haçlı zihniyetine karşı mücadele etmek gerekiyordu.

Ülkücüler ve kürt milliyetçileri erdemi Türklükte (Kürtlükte) gördüler. Nihal Atsız'ın dediği gibi Ermeniler, Ruslar, Lazlar, Kürtler, çerkezler... Türklerin düşmanıydı.

Kürtçülere göre ise Kürtler ile [Türkler bir arada yaşayamazdı](#), Kemalist modelde bir kürt ulus-devleti kurulmalıydı.

Ama ortak hata şuydu: Kemalizm gibi bir "çağdaşlaşma" projesi veya inaçsal, sınıfsal, ırksal bir aidiyet üzerinden devrim yapmak ve ERDEMLİ BİR DEVLET(!) kurmak.

Yani gerçekte sadece bireysel vicdanın bir sonucu olabilecek erdemi devlete aktarmak. Vatandaş çocuklaştıran, bireysel sorumluluklarından arındıran komünist / Kemalist / islamist / Kürtçü bir devlet kurarak yeryüzünü cennete çevirmek. Bir buzdolabı veya bilgisayar gibi bir aygıtın erdem üretmesi ne kadar anlamlı ise devlet denen aygıtın da erdem üretmesi o denli anlamlı.

[« Humeyni Lenin'i döver mi? »](#) adlı yazımızda dediğimiz gibi erdemi devlet eliyle kurumsallaştırmak için **hemen herkesi öldürmekten** başka çareniz yok. Bunun için komünist Stalin, islamist Humeyni ve Faşist Hitler uygulamada aynı noktaya vardılar. Bunu içindir ki şapka kanununu uygulayan [istiklâl mahkemeleri insanları idama mahkum etti](#).

Şimdi döneçlik yapmanın tam zamanı

Derin Düşünce nedir ?

Belki öldük öldürdük bu olmayacak düşleri gerçekleştirmek için. İşkence gördük uğruna. Hapis yattık. Eğitimimizi yarım bıraktık vatan sevgisi uğruna. Kimimiz sığınmacı oldu yurtdışında. Vatanına dönemedi yıllarca. Vefat eden annesini, babasını toprağa veremedi.

Bu ideallerin hepsi saygı değer duygulardan ortaya çıkmıştı. Yapılan fedakarlıklar gerçektir ve saygıyı hak ediyordu. Ama yöntemlerimiz yanlıştı. Şimdi dönemlik yapmanın tam zamanı.

İdeolojilerinizi artık geçmişe gömün. Sadece bireye saygıyı, bireylerin özgürlüğünü savunun. Çünkü Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu **tek çimento** insan hakları ve bu hakları savunacak demokratik bir hukuk devleti.

(**Filmdeki piyanistten bir parça dinlemek için [buraya](#) tıklayın.*

Siz de yazın

Dikkat: Yayınlanması için gönderdiğiniz yazılar editörün tasarrufundadır. Yayınlanan yazılar silinemez.

Arzu eden yazarlar mahlas kullanabilirler.

Derin Düşünce konulara insan odaklı yaklaşmayı amaçlayan, bilimle, felsefeyle, dinle günlük hayat arasında köprüler kuran bir fikir platformu. Bu bağlamda konuk yazar olmak isteyen dostlarımızdan ilk beklentimiz iyi bir Derin Düşünce okuru ve yorumcusu olmaları.

Çünkü Derin Düşünce sitesinin bir ilân panosu olmasını istemiyoruz. Peşpeşe ve rasgele yazıların yayımlandığı, yazarların ve okurların birbirini tanımadığı bir medyaya dönüşmek değil amacımız. Bizim sitemizde yazar olma kararınızın iyice düşünülmüş, tartılmış olmasını istiyoruz. Niçin bir başka site değil de Derin Düşünce? Bize yazılarınızı yollamaya başlamadan önce bu soruya net bir cevap bulmuş olmanız gerekir.

Zıt fikirler

Sitemizi ziyaret etmek için gerekli zamanı ayırın. Bir kaç hafta boyunca 5-6 gün arayla sitemize gelin, değişik yazarları okuyun. Bazı yazılar ve bazı fikirler sizi çok şaşırtabilir, kızdırabilir hatta şoke edebilir. Zıt fikirler bizlerin gözünde zenginliktir. Ama bu fikir zıtlaşmaları kişisel zıtlaşmaya dönüşecek mi? Bizim hatalarımızı bize öğretecek tevazuya sahip misiniz? Kendi hatalarınızı kabul edecek olgunluğa eriştiniz mi? Bize katılmanız grubumuzun kalitesini arttıracak mı? Nezaketinizle yeni gelenlere örnek olabilecek misiniz?

Derin Düşünce nedir ?

Kimsiniz?

Bize yazı göndermeden önce kim olduğunuzu da detaylarıyla anlatın. Hangi şehirde yaşıyorsunuz? Ne iş yapıyorsunuz? Okuduğunuz kitaplar, gazeteler, sevdiğiniz köşe yazarları, unutamadığınız filmler... Tabi *Derin Düşünce* sitesinde okuduğunuz makaleler, en beğendikleriniz ve en çok yadırgadıklarınız ve nedenleri.

Konuk yazarlık ve site yazarlığı

Konuk yazarlar diledikleri zaman yazarak sitemize katkıda bulunabilirler. Site yazarları ise hem yazı yazarak hem de idarî, hukukî ve teknik konularda bize destek vererek bu siteyi ayakta tutan özverili arkadaşlarımızdan oluşuyor. Konuk yazar olarak başlayan dostlarımız bir süre sonra site yönetiminden **Derin Düşünce yazarlığı** teklifi alabilirler. Bu **site yönetimine katılmaya giden yolda** da ilk adımdır. Site yazarı olan arkadaşlardan daha önemli beklentilerimiz de var elbette:

- 1) Yazdıkları ve söyledikleri grubumuzun itibarını doğrudan etkileyeceği için konuk yazarlara oranla daha dikkatli olmalarını,
- 2) Sürekli kitap okuyarak (en az ayda iki) kendilerini geliştirmelerini,
- 3) Boş zamanlarında yabancı bir dil öğrenmelerini,
- 4) Yazdıkları konularla ilgili son gelişmeleri takip etmelerini bekliyoruz.

Bizim için yazmak kişisel bir tatmin veya ün meselesi değil. Türkiye'deki fikir tartışmalarını zenginleştirecek yeni bakış açıları bulmak, sunmak ve kendimizi geliştirmek istiyoruz. Bu sebeple yaşıyoruz, birikiminiz ve akademik ünvanlarınız ne olursa olsun özveriyle kendinizi geliştirme çabası içinde olmalısınız. Çok şey biliyorum, bunları insanlarla paylaşmak istiyorum diyen bir yazar kısa bir zaman sonra tıkanıp kalacaktır. Kendini tekrar edecektir. Bu sebeple kitap okumak, yabancı dil öğrenmek veya başka yollarla kendini dünyaya açmak bizim açımızdan birinci derecede önemli.

Konu seçimi

Geride bıraktığımız yılda politika üzerine çok yazdık. Ancak DD %100 politika üzerine çalışan bir site değil. Tersine bunun dışındaki konularda daha çok yazı yayınlamak ve konuları dengelemek istiyoruz: Sanat, bilim, toplum, futbol, istanbul trafiği, kadın hakları, yeni çıkan film ve kitaplar... Konuk yazarlarımız doğal olarak konu seçmekte özgürler. Ancak politika üzerine yazdıklarında da KALICI elemanları yazılarına dahil etmeleri gerekir. Meselâ başörtüsü tartışması konusunda yazarken kıyafet devriminden, o dönemin yasalarından, istiklâl mahkemelerinin verdikleri cezalardan da söz etmek makaleyi daha faydalı ve uzun süre okunabilir kılacaktır. Bazı köşe yazarlarının yaptığı gibi "*filan kişi şunu demiş, ne kadar yanlış*" tarzı yazılar ancak bir hafta boyunca okunuyor. Sonra insanlara vereceği fazla bir şey kalmıyor. Oysa Türkiye'nin yakın tarihi, batıda demokrasi, insan psikolojisi gibi temel eksenleri kullanan, bu kavramlara derinlemesine bakan yazılar üzerlerinden yıllar geçse bile geçerliliğini koruyor. Özetle konu seçiminde değil ama **konunun işlenişi** üzerine özellikle de **derinlik** üzerine önemli beklentilerimiz var. Hafif kabul edilen konular bile gerçekte çok derinlemesine işlenebilir. Örneğin futbol veya moda konularında çok derin yazılar yazılabilir.

Derin Düşünce nedir ?

Özgürlüğe bakış

Yazarlarımızın özgürlük konusunda hassas olmasını bekliyoruz. Her hangi bir ideolojiye sempati duyabilirsiniz elbette. Ama meselâ vicdan özgürlüğü konusunda devlet eliyle topluma bir inancın veya inançsızlığın dayatılmasına karşı durmanız gerekir. Bizim gözümüzde insan toplumları dinamik yapıda, değişken ilişkiler içindedir. Bireyler ve oluşturdukları gruplar, cemaatler vb çok renklidir.

Örneğin bir insan aynı anda Mühendis, Ankaralı, Alevî, Kürt kökenli, boşanmış ve çocuklu bir kadın olabilir. Bunların hepsi onun kimliğinin bir parçasıdır. Bu kimliklerle, dinî, meslekî gruplara, derneklere katılabilir. Bazı ortamlarda kimliğinin kimi öğelerini saklamak veya tersine açığa çıkarmak isteyebilir. Biz bu aidiyetler ve kimlik renkleri yüzünden insanların baskı görmesine karşıyız. Hele bireyin devlet ile olan ilişkilerinde bunların rol oynaması ilkelerimize tamamen aykırı.

Bu sebeple İran veya Suudî Arabistan'daki "ahlak polisi" kanalıyla insanlar üzerine kurulan baskı ile Türkiye veya Tunus'ta başörtüsünün yasaklanmasıyla eşdeğer. Özetle devlet insanların yerine neyin iyi neyin kötü olduğuna karar vermemeli. Vatandaşlarını çocuk yerine koymamalı.

Savunduğunuz temel fikirler bu duruşla çelişirse makaleleriniz bizim sitemize uygun olmayabilir. Ancak bizim duruşumuzu veya liberalizmi eleştiren seviyeli yazıları yayınlatabiliriz.

İçerikte süreklilik

Konuk yazarlarımızın yeni gelmiş, siteyi bilmez bir görüntü vermelerini istemiyoruz. Derin Düşünce sitesi 2000'e yakın yazı içermekte. Yeni yazarlarımızın DD'de yayınlanmış yazılara referans vermelerini, küçük alıntılar yapmalarını istiyoruz. Elbette her konuda diğer yazarlar ile hem fikir olmak gerekmiyor. Zaten bu alıntıları eleştirmek veya yeni bir bakış açısı, bilgi eklemek için de yapabilirsiniz.

İçerikte zenginlik

Konuları tek bir bakış açısıyla değerlendirmek yerine karşıt görüşlere ve özellikle de temel metinlere yer vermek büyük önem taşıyor. Politika, sanat veya felsefeden bahsederken de gözardı edilmemesi gereken kaynak kitaplar, önemli kişiler ve tarihi olaylar var. Laiklikten söz edilecek ise Fransız ihtilali, Amerikan tarzı laikliğin farkları vb göz önüne alınmalı. Yazı zaman içinde ve/veya mekân içinde bir derinlik içermeli. Yani işlenen konunun tarihi ve/veya başka ülkelerde nasıl olduğu da anlatılmalı, Türkiye ile karşılaştırılmalı.

Tevazu ve dil seçimi

Yazarlarımızın düzgün bir Türkçe kullanmalarını istiyoruz. Mümkün mertebe tartışmaya açık kapı bırakmaları da aranan bir kalite. Yani "şu şöyledir, benim dediğim doğrudur" tarzı yerine "Kanaatimce, bildiğim kadarıyla..." diyerek tevazu gösteren bir yazar daha keyifle okunuyor.

Yazıların şekli

Konuk yazarların biçim konusunda büyük bir özen göstermesini talep ediyoruz. Önemli kelimeleri **BOLD/KOYU** harflerle, alıntıları tırnak içinde ve *YATIK/ITALIC* olarak yazmak, paragraf biçimindeki alıntıları bir miktar içeri kaydırmak okuyucu açısından büyük kolaylık oluyor. Yine önemli bir nokta sözlük tipi kaynaklara referans vermek. Tanımı herkesçe bilinmeyen veya tartışmalı olan konularda WIKIPEDIA gibi sözlüklere bağlantı vermek gerekli. Ayrıca şaşırtıcı bir bilgi verdiğinizde bunun

Derin Düşünce nedir ?

kaynağını belirtmek ve mümkünse o kitaba KİTAP YURDU gibi bir sitede referans vermek makalenin faydasını arttırıyor. Yazılar en az 2 en fazla 5 tam WORD sayfası uzunluğunda olmalı. Word içindeki Hypertext düğmesi kullanılarak ilgili kelimeler/ifadeler kaynaklara bağlanabilir. Kalemle kuvvet Hâlâ Derin Düşünce’de yazmak istiyor musunuz?O halde [buradan](#) buyurun.

Derin Düşünce 2 yaşında!

26Şubat 2009

Her ay 40 bin okuyucu ve yorumcunun buluştuğu bir fikir platformu Derin Düşünce. İstatistiklerimize göre okuyucularımızın yaklaşık %25'i haftada en az 4 kez sitemize bağlanıyor. Konuk yazarlarla birlikte 100'den fazla kalemin yer aldığı sayfalarımızda Mayıs 2008'den beri 801 farklı yorumcu katkıda bulunmuş. İki yılda yayınladığımız makaleler henüz 1000'e ulaşmadı ama 801 yorumcumuz 15 bine yakın katkıyla sitemize bugün bulunduğu yere taşımışlar.

Aslında herşey çok "küçük" başladı. Araştırmacı-Yazar [Mustafa Akyol'un kişisel sitesinde](#) tanışan bir grup yorumcu idik bundan iki yıl önce. Aynı şeylere sevindiğimizi ve üzüldüğümüzü hemen fark etmiştik. Daha özgür ve daha mutlu bir Türkiye'nin mümkün olduğunu seziyorduk bir şekilde. Olaylara bakışımızda, çözüm önerilerimizde ortaya çıkan farklılıkların bizi daha da zenginleştirdiğini gördük.

Çözümlerin dayatmalarla, tartışılmaz kırmızı çizgilerle üretilmeyeceğini de biliyorduk. Daha çok okumak, tartışmak gerekiyordu. Kendini ve "ötekini" anlamaktan geçiyordu ilerlemenin yolu.

Mustafa'nın davetiyle başlayan bir yemek, bunu takip eden buluşmalar Derin Düşünce'yi bugünlere getirdi. Bunun için "iyi ki doğdun Derin Düşünce" demeden önce "iyi doğdun Mustafa Akyol" demek gerekiyor.

Sizin filiniz hangisi?

Son aylarda aramıza yeni katılan çok sayıda yorumcu oldu. Kendilerine yürekten bir "hoşgeldin" demek istiyoruz öncelikle. Fark edeceğimiz gibi Derin Düşünce'deki yorumlar bir çok siteye oranla

Derin Düşünce nedir ?

oldukça uzun. Çünkü bizim yorumlarımız “**tepki**” yorumu olmaktan çok “**katkı**” yorumu. Bir yazının altında 50 ya da 100 yorum olması, tartışmaların günler ya da haftalar sürmesi istisna değil. Bir çok dostumuz destek yada itiraz yerine yeni bir bakış açısı, ek bir bilgi sunmayı tercih ediyor. Bu yönüyle yorumlar makaleleri tamamlayıcı ve zenginleştirici bir rol oynuyorlar çoğu kez. Konuyla ilgili bir haberi ya da bir başka sitedeki yorumu bildiren okuyucularımız da var.

Bizim gözümüzde farklı fikir ve bakış açıları sağlıklı düşünmek için mutlaka gerekli. Çünkü gerçek yaşam bir insanın tek başına kavrayabileceğinden çok daha zengin, karmaşık ve değişken.

Eski bir Hint hikâyesinde el yordamıyla bir fili tanımaya çalışan körler anlatılır. Kuyruğa yapışan kör ısrarla filin yılan gibi ince uzun bir şey olduğunu savunur, bacağına yapışan “hayır” der, “ağaca benziyor”. Karnına dokunan itiraz eder ve yumuşak bir duvardan bahseder.

Bir yerde hepimiz bu insanlar gibiyiz. Ötekilerin fikirlerini anlamak çok zor da olsa bu çabayı göstermeye değer. Yanlış taştan duvar olmuyor...

Yorum dili, sert eleştiriler ve nezaket

Yazar ve yorumcularımız arasında okuyan, araştıran insanlar çoğunlukta.

Ancak bazen çok bilmek yeni şeyler öğrenmeye engel oluyor. tecrübelerimiz, başarı ve düş kırıklıklarımız bizim gibi düşünmeyenleri dinlememizi engelliyor. Bazen de kendi gerçekliğimizin bizi hapsettiği küçük dünyalarda yaşıyoruz. Basının ve kötü siyasetçilerin dayattığı yapay kamplaşmaların içinde hapsolüyoruz. Gerçeği ifade ederken kullandığımız semboller ve benzetmeler gerçeğin kendisi oluyor zihnimizde. Birisi fikirlerimizi eleştirdiği zaman **bizi şahsen hedef almış bir saldırı** hissediyoruz.

Bu anla(ş)ma zorluğuna bir de vücut dilinin eksikliği ekleniyor elbette. Arkadaşlarımızın ses tonunu, el ve yüz hareketlerini görmüyoruz, duymuyoruz. İletişimdeki bu “engel” kelimelerin aşırı anlamla yüklenmesine sebep oluyor.

Ağızdan çıktığında çok hafif sayılabilecek ve unutulacak bir eleştiri yazıldığı zaman okuyana bir taş gibi çarpabiliyor.

Bir “O.. çocuğunun” hikâyesini aktardığımız “[Blogistan’da insan](#)” adlı yazıyı bu bağlamda bütün dostlarımıza öneriyoruz.

Sitede sansür var mı?

Sitemizde sansür yok. Ama nöbetçi editör her yorumu yayınlamak zorunda değil. Felsefe olarak özgürlük fetişizmine karşıyız. Yani sitemizin sayfalarında özgürlük adına başka değerlerin çiğnenmesine sessiz kalmıyoruz, bir değerden değil değerler arası dengeden, bir “**orta yoldan**” yanayız.

Kurulduğumuzdan beri sansür konusu zaman zaman gündeme geliyor. Bu konu oldukça karmaşık bir konu. Sadece hakarete ve ırkçılığa karşı olmak yetmiyor. Detaylarıyla sansürü konuştuğumuz “[Sansür ve site hayatı](#)” adlı yazıyı ilgilenen dostlarımızın ilgisine sunuyoruz.

Derin Düşünce nedir ?

Derin Düşünce'nin dünü, bugünü ve geleceği

Bugün geldiğimiz nokta ve okuyucularımızdan gördüğümüz destek bizim en büyük güç kaynağımız. Okurlarımızın fikirleri, bize yönelttikleri sorular ve beklentiler site politikası üzerinde doğrudan etkili oluyor. Ancak aramıza yeni katılan dostlarımız “yarını” konuşmadan önce “dünü” bilmek isteyebilirler.

2008 haziranında Galatasaray Üniversitesi'nden Tolga Çevikel bizimle bir röportaj yapmıştı. Biz kimiz? Site felsefemiz, amaçlarımız nelerdir? Geleceğe nasıl bakıyoruz? “[Derin Düşünce'nin Geleceği](#)” adıyla yayına girdiğimiz bu röportajda siteyle ilgili çok detaylı bilgiler bulmak mümkün.

Derin Düşünce bir siyasî partiyi ya da akımı destekler mi?

Bazı konularda aramızda konuşup bir “site duruşu” belirlesek de siyasî tercihler üzerine bunu yapmak DD çerçevesinde imkânsız.

Buna rağmen sitemizin kurulduğu günlerde darbeye ve Ergenekon'a karşı aldığımız tavır sebebiyle AKP'li zannedildik. Bu konudaki zorluğa işaret eden “[AKP eleştirilebilir mi?](#)” adlı yazıyı okumakta fayda var.

AKP'yi milliyetçi-devletçi “açılımları” sırasında eleştirdiğimiz için bizi DTP'li sananlar da oldu. TSK'yı eleştirdiğimiz yazılara tepki veren bazı okuyucular bizi PKK yanlısı olmakla suçladılar.

Türkiye'nin neredeyse yarısının oyunu alan bir siyasî partiyi yazar ve yorumcularımızın en az %47si desteklemeseydi DD halkın fikirlerini yansıtmayan bir site olurdu. Bu mümkün tabi ama bugünkü durum böyle değil.

Hükümetin şu veya bu uygulamasını, çıkardığı ya da çıkarmadığı kanunları eleştiren bir çok yazı yayınladık. Bunları en çok [AKP](#), [Özgürlükler](#), [Demokrasi](#), [Militarizm](#), [Milliyetçilik](#), [Ulus-Devlet](#) ve [Türk faşizmi](#) konularında bulabilirsiniz.

Bundan sonra da hükümet yazarlarımızdan övgü ve eleştiri alabilir. Bu yazarların ve onların yazılarını yorumlayacak dostlarımızın bileceği bir iş.

Derin Düşünce muhafazakâr mıdır?

Ülkemizde ne yazık ki hâlâ bir çok “aydın” siyah-beyaz düşünüyor. Yani bir konuda hassasiyet gösteren diğer bütün konulardaki duruşunu da “değiştirilemez” biçimde mühürlemiş oluyor.

Oysa soruyu “Neyin muhafaza edilmesi ve hangi yöntemlerin kullanılması isteniyor?” şeklinde sorduğunuzda onlarca muhafazakârlık çeşidi çıkıyor ortaya:

- 1) Dinî ve geleneksel değerleri devlet eliyle muhafaza etmek,
- 2) Dinî ve geleneksel değerleri bireysel çabalar ve STKlar yoluyla muhafaza etmek,
- 3) Laikliği silah yoluyla gerekirse darbe yaparak muhafaza etmek,
- 4) Atatürk heykellerini ve ilkelerini devlet eliyle muhafaza etmek,
- 5) Liberalizmi muhafaza etmek, **birey**, **özgürlük** ve **piyasa** olgularını tartışma dışı/üstü addetmek...

Derin Düşünce nedir ?

Derin Düşünce'nin neyi muhafaza ettiğini, neyi tartışabileceğini daha iyi anlamak için [“Şu kamplaşmadan kurtulalım mı?”](#) adlı yazı okunabilir.

... Evet, iki yaşımıza bastık. Siteyi yazı ve yorumlarıyla yaşatan yazar ve yorumcularımıza ve sessiz okuyucularımıza tekrar teşekkürler. Yeni katılan dostlarımıza tekrar “hoşgeldiniz” diyoruz.

Hep birlikte, nice yıllara...

Sansür ve site hayatı

Fikir özgürlüğünün olmadığı bir ülke bizim Türkiyemiz. İnsanlar fikirleri yüzünden hapse atılabiliyor. Hatta öldürülebiliyor. Diğer yandan devlet vatandaşlarının resmî tarihini memurlarına yazdırıyor. Resmî tarihe karşı çıkmak suç. Elif Şafak gibi yazdığınız bir romanın hayalî kahramanlarının düşünceleri bile başınıza iş açabilir.

Devlet yerel dilleri yasaklayabiliyor, eğitimde, medyada kullanılmasını sınırlayabiliyor. You Tube yasağı sürüyor. İnternete daha çok yasak getiren yeni kanunlar yapılıyor.

Derin Düşünce sitesinde özgürlükleri savunurken yorumcuların ifade özgürlüklerini kısıtlamak (zorunda kalmak?) oldukça çelişkili bir durum elbette. Tabi bu site herkesin gelmek zorunda olduğu ve/veya halkın vergileriyle işleyen bir kurum değil. **Kurucu ve yöneticilerinin denetimi altında olan bir "özel alan"**. Fikirlerini bizim sitemizde yayınlamayan bir katılımcı başka sitelere gidebilir veya kendi sitesini kurabilir. Ama son tahlilde bir denetim söz konusu. Bu denetim ise ister istemez bizim vicdanımızın "denetimi" altında.

Derin Düşünce nedir ?

Derin Düşünce fikri ile bundan yaklaşık [iki yıl önce yola çıktığımızda](#) birgün böyle bir ikilem ile karşı karşıya kalacağımızı doğrusu hiç düşünmemiştim. Kaliteli içerik bulmak, yazıların güncelleme sıklığı, yazarların takvimi aksatmadan makalelerini göndermesi gibi sorunlarımız vardı.

Bir tür önsezi ile site ilkelerine koyduğumuz “hakaret ve şiddete övgü” sınırının yeteceğini, geri kalan çabayı da insanların göstereceğini ve olgunlukla gerekeni yapacağını ummuştum. Ama hür tartışma nerede biter? İrkçılık, hakaret nerede başlar? Bunların evrensel ölçütleri yok kanaatimce.

Sansür aslında bir kaç asırlık bir konu ve eninde sonunda neyin iyi neyin kötü olduğuna başkası adına karar vermeye gelip dayanıyor. Kötü, müstehcen, saldırgan, gayrı ahlakî... Bunlar bir coğrafyadan diğerine, bir çağdan bir başka çağa değişen kavramlar. Ortaçağ Fransa’sında ailenin yaşlı kadınlarının gerdeğe katılması veya bizdeki kanlı çarşaf geleneği ne kadar ayıp?

Türkiye’nin bir yerinde çok ayıp olan bir söz bir davranış bir başka bölgesinde sıradan bir şaka olarak hergün yapılabiliyor. Aynı şehirde hatta aynı apartmanda yaşayan insanlar arasında öyle farklı değer yargıları var ki... Keza erkek erkeğe iken söylenen ama hanımların yanında oto-sansürlenmiş sözler var.

Sansürlenmesi gereken(!) şeylerin tarifi bu kadar zor (imkânsız?) olduğuna göre bütün yorumlar yayınlansa ne olur?

Hem kendi sitemizde hem de başka sitelerde yorumcu iken edindiğimiz tecrübe gösterdi ki onlarca hanımefendi/beyefendi yorumcu arasında bulunabilecek öfkeli bir insanın saldırgan sözleri bütün seviyeyi kendi bulunduğu yere yani aşağıya çekebiliyor. Tıpkı maç sonrası kargaşalar veya linç olayları gibi sosyolojik bir olgu belki de söz konusu olan. **Ortak nezaket ortalama seviyede değil en alt seviyede belirleniyor.**

Gelin görün ki insanların birbirlerine “özgürce” hakaret edebilecekleri bir site kurmak olmadı bizim amacımız bu işe başlarken. Sitemizi kurarken bir dostluk ortamını hakim kılmayı amaçladık. Hatalarımız olduysa da hep bu iyi niyetle hareket ettik.

Ve istatistiklerimizin gösterdiği gibi binlerce insan her gün Derin Düşünce’ye bağlanıyor din, felsefe, politika, tarih ve toplum hakkında konuşmak için. Site istatistikleri aramıza bir çok yeni okuyucunun katıldığını gösteriyor. Hem yeni katılanlar hemde hergün düzenli gelenlerin sayısında önemli bir artış var. Biraz da bu sebeple fikir özgürlüğü ve sansür konusunu ele almak istedim. Özellikle aramıza yeni katılan dostlarımızın bundan sonraki satırları da dikkatle okumalarını istirham ediyorum.

İki yıla yakın bir zamandır bizi yalnız bırakmayan yorumcularımız ve sessiz okurlarımız seviyeyi yüksek tutmayı amaçlayan bu “denetleme” politikasının onay gördüğünün ispatı oldu kanaatimce.

Sansür konusunu bütün yönleriyle, mesela devlet açısından uygulanması ve yaptırımlarını tartışmak ayrı bir konu. Ama kendimizi tartışma forumlarına, özellikle de Derin Düşünce’ye odaklayacak olursak bir iki noktayı bilmekte fayda var.

Derin Düşünce nedir ?

- 1) Öncelikle “editör” rolünü oynayanlar sıradan insanlar. Evli/bekâr, çocuklu, işsiz, fakir zengin... olabilirler. Bu iş için maaş almıyorlar.
- 2) Yorum onaylama işini müsait olan arkadaşlarla nöbetleşe yapıyoruz. Yani “filanca yorum yayınlandı, benimki neden sansürlendi?” sorusunun cevabı çok basit, farklı editörlere düşmüş olabilirsiniz. Yukarıda anlattığımız gibi bir “sansür” kantarımız yok. **Editörün vicdanı hakemdir.**
- 3) Yazılan bir yorumu onaylarken editör diğer elinde biberon çocuğuna süt veriyor olabilir. Kötü bir gün geçirmiş olabilir, hasta olabilir, karısıyla tartışmış olabilir...
- 4) Yorumlarınıza MUTLAKA gerçek e-mail adresinizi yazın. Kanunî sebeplerle veya bir başka nedenle yorumunuz hakkında editör sizinle temasa geçmek isteyebilir.
- 5) Sitenin iç işleri ile ilgili konuları, özel soruları iletişim kutusundan sorabilirsiniz.
- 6) Yazılardaki tarih, yer vb hatalarını yine iletişim kutusundan bize bildirebilirsiniz.
- 7) Spam kutusunu temizlerken dikkatle bakıyoruz. Ama çok spam olan bir günde yanlışlıkla güzel yorumlar silinebilir. Bu sebeple emek verdiğiniz uzun yorumları bir kenara kaydedin. 24 saat içinde yayınlanmadıysa durumu açıklayarak iletişim kutusundan yorumu yeniden yollayın.

Yorumlarınızın hiç bir zaman sansüre takılmadan yayınlanması elbette mümkün. FuatOgl, SnowQueen, Ç-Z gibi sadık dostlarımızın ve nispeten yeni katılan ama herkesin kalbini kazanmış olan Aziz Yılmaz'ın yorumlarını takip edin bir süre.

En zıt fikirlerin dahi kalp kırmadan ifade edilebileceğini hergün ispat eden daha bir çok yorumcumuz var sitede. Tartışmalar zaman zaman gerilse de karşı tarafın haklı olduğu noktaları teslim ederek cevap vermeye başlamak bu lüzumsuz gerginliği azaltmanın en kolay yollarından biri.

“Filan konuda haklı olduğunuzu kabul ediyorum...” diye başlayan bir yorum daha çok okunur. **“Siz kadınlar... siz Ermeniler...”** diye başlayan cevaplar kalp kırmaktan başka bir işe yaramıyor. Ne kadınlar ne Ermeniler ne de milyonlarca insanı içeren bir başka grup çok fazla ortak özelliğe sahip değil. Muhatabınız o grubun bir üyesi olsa da olmasa da bu genellemeden dolayı kendisini taarruza uğramış hissediyor ve o da hücumu geçiyor.

Neticede sansür sorumluluğu editörden daha fazla yorumculara ait. Editör olmuş bitmiş bir söz karşısında tavır almak zorunda. Her ne olursa olsun zaten çok geç. Oysa yorumcu söylemek istediğini saygılı bir biçimde ifade ederek sansürü devre dışı bırakabilir.

Ayrıca klavyesine hakim olabilen yorumcuların zaman içinde tanındıklarını, sözlerinin diğer yorumcular arasında ağırlık kazandığını da görüyoruz tartışmaları izlerken.

Özetle nezaket hem fikirlerini kabul ettirmek hem de sansürden kurtulmak için en güzel yöntem. Zira bu nahoş yolu uygulamak editörün elinde olsa da onu **uygulaTMAmak** yorumcuların iradesinde.

[Kadınlar sessizlikten çıkıyor, yazıyor, konuşuyor, paylaşıyor! \(Kamer Yalcın\)](#)

DERİN DÜŞÜNCE,

**YAZAN, OKUYAN, YORUMLAYAN,
DÜŞÜNEN VE PAYLAŞAN**

KADIN HAREKETİNİ BAŞLATIYOR!

Zor günlerden geçtik, geçiyoruz. Ve gelecekte daha nasıl günler göreceğimizi bilemiyoruz. Ülkemiz kendine has sürprizleri olan enteresan bir çizgide yol almakta. Siyasetinden tutun da futboluna kadar yarınını kestirmek mümkün değil. Bizleri de böylesi farklı kılan bu coğrafyada yaşadıklarımız olsa gerek. İşte bu günlerde bu farklılıklarımızı devreye sokup, duygularımızı, düşüncelerimizi, hayallerimizi, hayal kırıklıklarımızla birlikte umutlarımızı, sevinçlerimizi, sahip olduğumuz güzellikleri paylaşmanın tam zamanı diye düşünüyoruz. Paylaşırken de kadınlarımıza öncelik veriyoruz. Çünkü hayat onlarla daha da güzelleşiyor, bu dünya daha da yaşanır bir yer oluyor.

Derin Düşünce nedir ?

Tüm olup bitenler karşısında susmayı reddedip fikirleri ile dünyaya güzellikleri haykıran, gelecek bizim ellerimizde daha güzel şekillenecek diye düşünen bayan seslerin çoğalması için **DERİN DÜŞÜNCE KADIN HAREKETİNİ** başlatıyor.

Bu güne kadar kadınlar sustu, onların yerine başkaları konuştu. Onların giyimi, kuşamı, hayat seçimleri, hatta düşünceleri dahi kendilerinden başka herkesin bir numaralı konusu, sorunu oldu, konuşuldu. Kadınlar üzerinden siyaset yapıldı ve her çeşit parti görüşünün malzemesi olarak siyasetin çıkar hesaplarına pervasızca alet edildi. Toplumun yarısını oluşturan bayanlarımızın toplum içinde tıpkı bir azınlık statüsüne itiliyor olmasından bizler rahatsızlık duymaktayız.

Kadınlar hayatın her yerindeler, ama sessizler... Sessizliklerinin daha çok ve daha derin suskunluklara vesile olmaması düşüncesi ile Derin Düşünce daha çok kadın sesini duyurmaya kararlı.

Ve bu niyet ve şevkle tüm kesimden hanımlarımıza sesleniyor ve diyoruz ki; Yaşadığımız şu zorlu günler ancak sizlerle güzelleşecek.

İşte bu yüzden haydi buyurun; konuşmaya, yazmaya, duygu ve düşüncelerinizle, o kıymetli fikirlerinizi ifade etme hakkınızı Derin Düşünce'de kullanmaya...

Haydi buyurun, hayatın her anında olduğu gibi burada da yan yana, omuz omuza paylaşmaya.

Derin Düşünce sizi her türlü paylaşımlarınız için buraya davet ediyor. Doğuran ve büyüten olarak "kadın" olma ayrıcalığı ile ödüllendirilmiş siz değerli hanımlar, geleceği şekillendirmede, düşündüğünüzden çok daha fazla söz ve hak sahibisiniz. Daha güzel ve insana yakışır bir dünya ancak sizlerle mümkün olacaktır. Bunun için yapabileceğiniz çok şey mevcut. İster konuk yazar olarak veya ister yorumcu olarak yazmak bunlardan sadece biri ve başlangıcı olabilir.

Ve soruyoruz; Hanımlar! Derin Düşünce Fikir Platformunda yazma, konuşma, paylaşma hakkınızı sonuna kadar kullanmaya var mısınız?

Derin Düşünce nedir ?

Ayy bu yazınız çok uzun, hiç vaktim yok!

Bazen iletişim kutusundan yazıların uzunluğu ile ilgili şikâyet geliyor:

« *Ayy bu son yazınız çok uzun, vallahi sonuna kadar okuyamadım. »*

Bazen de detaylı bilgi isteyen genç bir arkadaşına kitap tavsiye ediyorum, yanıt ilginç:

- - Ben okumayı sevmem, o kadar vaktim yok, tartışmak için gelmiştim sitenize...
- - Sayın X, Türkiye'yi seviyor musunuz?
- - Evet, elbette.
- - Bir savaşa girsek ölmeye hazır mısınız?
- - Tabi, hem de seve seve şehit olurum.
- - Türkiye'nin tarihini, sorunlarını anlamak için bir haftanız yok ama ülkenize hediye edecek bir ömrünüz mü var?
- - ...
- - Darbe planları yapan üniformalı eşkıyaların emrinde, hiç bir şey anlamadan ölecek şehit olmak mümkün mü? Peygamberimiz (S.A.V) bu kan, soy yolundaki ölüme "**cahiliye ölümü**" demiş. Biliyor muydunuz?

10 sayfalık uzun bir makalenin okunması yaklaşık 40 dakika sürüyor. Konuya yabancı ise bir okuyucu veya referanslara, bağlantılara, bilmediği kelimelere göz atmak isterse bu süre 3 veya 4 ile çarpılabilir. Meselâ Cemile Bayraktar'ın "[Qua Vadis Ümmet?](#)" enfes çalışması üzerinde kolaylıkla 2 saat geçirebilir

Derin Düşünce nedir ?

ve ardından arkadaşlarınızla bir demli çay etrafında buluşup konuyu tartışmaya açabilirsiniz, yaptı size yarım gün.

Oysa köşe yazarları artık o kadar kısa yazıyorlar ki yakında sadece sloganımsı başlıklar yayınlanacak, köşe yazısı yerini köşe başlığına bırakacak:

- - Darbe ne zaman olur?
- - Erdoğan'a Bravo!
- - Yazıklar olsun sana...

Zaten köşe yazarları vakitsizlikten birbirleriyle paslaşıyor artık.

İnsanlar 5 dakika içinde her konuda fikir sahibi olunabileceğine kanaat getirmişler. Böylece günlük bir gazeteyi elinize alarak $4 \times 5 = 20$ dakikada ekonomi, dış politika, tarih ve terör sorunu hakkında o gün ne düşünmeniz gerektiği size "öğretiliyor".

Türkiye'de kimsenin tarif edemediği bir Kemalizmi korumak adına Kürtlerin dili yasaklandı, Askerî hapishanelerde işkence yapıldı, dindar kızların okuması ve çalışması engelleniyor, Ermenilerin kiliselerine, yetimhanelerine el kondu, Alevîlere zorla din dersi dayatılıyor, ufacık çocuklar ağır hapis cezalarına çarptırılıyor, ülkemizi koruması gereken silahlı güçler silahlarını bize çeviriyor... **Hepsine günde 20 dakika yeter mi?** Yetmeli! Vakit yok çünkü. Herşeye üzülüyor ama hiç bir şeyle ilgilenmiyor yeni insan.

İyi ki köşe yazarları var, yoksa bir sürü kitap okumak gerekecekti. Gelin görün ki çoğu köşe yazısı daha yayına girmeden bayatlıyor yeni olaylar olurken. Neden?

Sürat fetişizmi modern zamanların hastalıklarından biri. Zaman alan her şey kötü(!) artık.

İyi ama bakır tencerelerde tahta kaşıkla yavaş yavaş karıştırılarak pişen bir yemek neden daha lezzetliydi? Dödüklü tencere bile tahtını mikro dalga fırına kaptırdı. 6 saatte usulca pişmiş bir kuyu kebabını mikrodalgada pişmiş(!) bir kuzu etiyle karşılaştırdınız mı hiç? Peki, doğal gübreyle yavaş yavaş büyüyen o domatesler neden daha güzel kokuyor?

Yemek yaparken içine zaman koymazsanız o yemek güzel olmaz. Bir akşam yemeğini ya da bir fincan kahveyi fırsat bilip toplanan dostlar sürekli saatlerine baksalar ve 15 dakikada tatlıyı yiyip kalsalar o toplantının lezzeti olur mu? "Görüştük" sayılır mı?

Diğer yazarları bilmem ama benim bazı yazılar için aylarca uğraştığım oluyor. Örneğin "[Müslümanların iç hastalıkları](#)" 11 kez yazıldı yayına girmeden önce. En iyi örnekleri bulmak, yeterince derine inmek ama konuyu dağıtmamak, uzun cümleleri, ansiklopedik ifadeleri kırıp akıcılığı arttırmak...Hepsi vakit alıyor. Sonuç? 19 Mayıs 2007'den beri 11.745 kez okunmuş. Yorumların uzunluğundan ve zengin içeriğinden görülebildiği kadarıyla işaret fişeği dikkati istediğimiz noktaya çekmiş, görevini yapmış.

İçine zaman katılmayan bir şey **anlamını** yitiriyor, bir anın içine sıkışıp kalıyor. Ne öncesi var ne de sonrası. Tarih ve gelecek ile **anlam** kazanıyor her şey. Artık pastahaneler bile "1881'den beri" diye yazıyorlar tabelalarına. Bir **anlam** arayışı içinde cemiyet. En güzel muhallebiyi en ucuza satmak

Derin Düşünce nedir ?

yetmiyor, insanlar bir **anlam** arıyorlar. Küçükken dedelerinin elinden tutup gittikleri o muhallebiciyi ya da ninelerinin dibini hafif yakarak pişirdikleri o sütlaçları... Torunlarına miras bırakabilecekleri lezzetleri, kokuları...

Bir Çin atasözü şöyle diyordu: “**9 kadın bir ayda bir çocuk doğuramaz**“. Evet, her anlamlı şey biraz zaman alır. Endüstriyel bir süreç hızlandırılabilir. Mesela bir otomobili hızlı üretebilirsiniz. Ama hızlı aşk yapamazsınız. Onun adı seks olur. En sonunda dilinizdeki kelimeler de anlamını kaybeder, diliniz devrilir, altında kalırsınız . (bkz. ing. **to make love**, fr. **faire l’amour**)

Bunun için haftada bir kitap okumayan insanların vatan sevgisi konusunda şüphem var. Ne için öldüğünü bilmeyen bir insanın şehit olabileceğinden de şüpheliyim. Günahı boynuma.

Sırf bir komutan emretti diye ölüme koşan insanı intihara daha yakın görüyorum. Zira düşünmeyi reddeden bir duruş bu. **Barış için bütün yollar denenmeden yapılan bir savaş nasıl cinayet olursa böylesi bir savaşta ölümler şehit olunabileceğine de gerçekten inanmıyorum**. Bir cinnet hâli bu sadece.

Ölenler neden ölüyor? İntikam almak için? Belki de savaşın o zor koşullarından o kadar bıktılar ki ölüm onlar için bir kurtuluş. Zaman katılmadan gidilen ölüm hızlı yapılan yemekler gibi, lezzetsiz, anlamsız, cahilce bir ölüm.

“[Müslümanların iç hastalıkları](#)” adlı yazıda şöyle bir olay aktarmıştım:

“Hayber Gazvesi sırasında büyük fedakârlıklar gösteren Kuzman adındaki birisinin, sonunda cehenneme gideceği Hz. Peygamber tarafından haber verilmişti. Bunun üzerine Ashab-ı kiramdan Huzâf Eksüm, Kuzman’ı izlemiş ve O’nun, aldığı yaralara sabredemeyip, kılıcı üzerine yaslanarak intihar ettiğini görmüştür. Kuzman’ın ölüm şekli Allah Resulu’ne iletince şöyle buyurmuştur: “İnsanlar arasında öyle kimseler vardır ki, dış görünüşe göre, cennet ehline yaraşır hayırlı işler yaparlar; halbuki kendileri cehennemliktir. Öyle kimseler de vardır ki, cehennemliklere ait kötü işler yaparlar, halbuki kendileri cennetliktir” (Buhârî, Kader, 5, Rikâk, 33; Müslim, İman, 179).”

İnsan ölmek için bile zamana ihtiyaç duyar. Yaşamayı öğrenmeyen ölmeyi de öğrenemez kanaatimce. Hayatının hiç olmazsa bir kısmını ölmeyi öğrenmeye ayırmalı insan. Neden öleceğini ya da ölümü (ve başkalarınınkini) neden göze aldığını bilmeli. Bu bilis ancak anlam ile yani zamanla olabilir.

*“Türk bayrağı yakıldığı zaman deliye dönen, şehit cenazelerinde “yeter” diye bağırarak bu insanlar nasıl oluyor da her gün yüzlerce Türk vatandaşının hayatını tehlikeye atabiliyorlar yollarda? Geçenlerde [çöken bir Kur’an kursu binasının altında kalan çocuklar](#), dinî bir bayram olan Ramazan’ı kutlarken yollarda can verenler, düğünlerde kurşun yiyen gelinler damatlar... Dinî, içtimaî bütün faaliyetlerimizin içinde ölüm var. Ölümüne seviyoruz, uğruna ölen varsa “vatan” diyoruz toprağa. **Kanla sulanmış toprağın üstünde, rengini kandan alan bir bayrağın altında bir mezbahada yaşar gibiyiz! İyi ama nereden geliyor bu hemoglobin aşkı?**”*

diye sormuştuk “[Ölüm Sevgisi Nedir?](#)” isimli yazımızda.

Evet, zamansız hiç bir şey olmuyor. Yazı yazılmıyor, kitap okunmuyor, yaşanmıyor ve hatta doğru dürüst ölünmüyor bile.

Derin Düşünce nedir ?

Ölüm ya da Hayat kavramlarını ayrı ayrı algılamaktansa birbirlerini tamamlayan parçalar olarak görmenin yararını savunduğumuz "[Yaşama çıplak gözle bakarken](#)" isimli makaleden bir paragrafı bitirelim sözü:

"Nabızımızın kaç defa atacağı, akciğerimizi kaç defa doldurup boşaltacağımız belli. İnsan ana rahmine düştüğü anda dönmeye başlayan bir sayaç bir tür kum saati gibi işliyor. Üst tarafını değil ama aşağı düşen kumları görebiliyoruz. Başlayan veya biten bir şey yok, sadece belli sayıdaki kum tanesi yer değiştiriyor."

[Derin Düşünce’lerimizdeki hanımeli kokusu](#)

By [Editörden](#) on Tem 5, 2008 in [Duyuru](#), [Kadın](#), [Site Hayatı](#) | [Edit](#)

Yazarlarımızdan Kamer Hanım’ın sadece 10 gün önce yaptığı [birlikte düşünme ve paylaşma çağrısına](#) hanım okuyucularımız hep bir ağızdan **“biz de varız!”** diyerek yanıt verdiler.

Yeni konuk yazarlarımızdan **Cahide Günay Kadın oldukları için mi yalnızlar?** diye sordu. **“Kadınlar... Günümüzün Don Kişotları”** diyerek söze başlayan **Suzan Başarlan 21 Gram**, Paramparça Aşklar ve Köpekler, **Babel** filmlerinin yönetmeni **Alejandro González Inárritu**’nun metaforları ile Türkiye’ye bakan **“Filmler, Çağrışımlar”** adlı yazısı ile ikinci kez seslendi Derin Düşünce okurlarına.

Zühre Meryem Kaya ise **“TV’de Ben Böyle Şey Gördüm !”** ile ilgi çekici bir yazı dizisine başladı bugün.

Hanımların ellerinin değdiği her yer, her şey gibi **Derin Düşünce Fikir Platformu** da daha güzel bir site oldu sizin sayesinde. Bu hızlı başlangıç şüphesiz gelecek güzel günlerin, verimli ortaklıkların habercisi.

Yazıları yayına hazırlanmakta olan yeni yazarlarımızın sürprizleriyle yola devam edeceğiz. [Kamer Yalçın](#)’ın koordinasyonunda başlattığımız bu harekette bize eşlik eden bütün hanım yazarlarımıza yürekten teşekkür ediyoruz.

Not: Bize gönderilen bütün mesajlara, bütün makalelere yanıt verdik. Eğer bize yazdığınız günü takiben bir hafta içinde cevap alamadıysanız bir iletişim sorunu olduğundan emin olabilirsiniz. Yeniden yazın mutlaka.

Selam, saygı ve muhabbetle

Derin Düşünce nedir ?

Cezaevleri okul olsun !

“Cezaevinden telefon geldi. Kitaplar ulasmis. Tesekkur yazisi vermek uzere beni cagirdilar. Bunun uzere hemen cezaevine gittim. Kitaplari inceledim. Hepsi cok guzel ve yepyeni kitaplar.[...]”

Egitim muduru tesekkur yazisi verdi. Birkac poz resim cekindik. Fotograflarin digitallerini alamadim. Cunku iceri girince herseyi (cuzdan, usb, anahtar vs..) disarda birakmak gerekiyor. Ama 1 er adet fotograflardan verecekler. Fotograflar cikinca alacagim, isterseniz paylasirim.

Gardiyanlarla ve ogretmen memurlarla muhabbet ettik. Bu hareketi hepsi cok takdir ediyor. Baslangicta bu hayir hareketini anlattigimda hepsi sasirmislardi.

Kitaplarin bir kısmi, fazladan 2-3 adet yollanmis. Mahkumlar arasinda bilgi yarismalari duzenlenecek ve bu yarismadan galip gelenlere bu fazla kitaplardan hediye edeceklermis. Boyle bir karar almislari.

Cezaevinden anilarim simdilik bu kadar...”

Türkiye’de güzel şeyler oluyor insanlar el ele verince. Kayseri’li yazarımız [Mehmet Bahadır](#)’ın yardımları [Kitap Adresi sitesi](#)’nin desteği sayesinde Derin Düşünce Ailesi **site felsefesini yansıtan** bir projeye imza attı. “Derin Düşünce Ailesi” diyoruz çünkü siz değerli okurlarımız ve yorumcularımız olmadan bu proje asla hayata geçirilemeyecekti.

Derin Düşünce nedir ?

Nedir?

Cezaevi esas olarak Derin Düşünce'nin hayata ve insan bakışıyla uyumlu bir kavram değil. Yani insanları “**cezalandırmak için**” duvarların arasına kapattığınız zaman bir kaç temel sorun birden kendini gösteriyor:

- 1) Mahkûmun aile fertleri suçsuz oldukları halde cezalandırılmış oluyorlar; hem duygusal anlamda hem de maddî olarak,
- 2) Cezaevleri “[Kötü insan nasıl üretilir](#)” yazısında savunduğumuz gibi insanları daha da sertleştiren, yeni suçlara yaklaştıran birer ortam haline gelebiliyor.
- 3) Suç işlemiş ve “**doğru yola**” geri dönebilecek bir insan anlayışı terk ediliyor. Bunun yerine ömür boyu sürecek bir “**suçlu damgası**” vurulabiliyor.

Çok şükür bütün cezaevleri aynı durumda değil. Özellikle bu projeye kapılarını açan **Kayseri Kapalı Ceza İnfaz Kurumu** eğitim konusuna çok büyük hassasiyet sahibi. Cezalarını çektikten sonra topluma yeniden katılabilmeleri için insanlara bilgisayar teknolojisinden mobilya imalatına hatta sığır yetiştiriciliğine kadar bir sürü meslek kursu veriliyor bu “duvarlar arasında”. Eğitimi yarıda kalmış olanlar bitirme sınavlarına hazırlanabiliyor, diploma alabiliyorlar.

Eğitim bölümünden sorumlu öğretmenlerle biz de telefon ile görüştük. Tiyatro kursları ve badminton gibi bir çok etkinliğin eğitim kapsamında gerçekleştirildiğini şaşırarak ve sevinerek öğrendik.

İşte “Cezaevleri okul olsun!” adlı projemiz bu güzel insanlarla Kayseri’de başladı. Yazının başında sizinle paylaştığımız iyi haber 300 civarında kitabın cezaevi kütüphanesine ulaştığını bize bildiriyordu. Bu ay bitmeden 200 kitap daha Kayseri’ye gönderilecek.

[Kitap Adresi sitesi](#) de kitaplar için bizden ücret talep etmediği gibi kargo masraflarını da üstlendi, sağolsun. Bu yılın ortasına gelmeden operasyonu yenilemek istiyoruz. Yani ikinci bir 500 kitap paketi. Böylece 1000 kitaba ulaşmış olacağız.

Yazarımız ve değerli dostumuz [Mehmet Bahadır](#) cezaevini bir kaç kez ziyaret etti aslında ve oradaki yöneticiler ile temas kurmamızı sağladı. Bu ziyaretlerden birinde fazladan gönderilecek kitapların bir kısmının mahkumlara hatta yakınlarına hediye edilmesini teklif etmişti. Başlangıçta bazı kurallardan dolayı imkânsız görünen bu iş anlaşılabilir hâle olmuş. Umud edelim ki yakında kocasını, babasını, oğlunu ziyarete gelen insanlara birer kitap hediye edilsin.

Belki bu tiyatro kursları ya da kitap okumak görünüşte yüzeysel ya da oyalayıcı gelebilir. **Kanaatimizce tam tersine düşünce ve sanatın gücü insanı suçtan korumada birinci derecede önemli.** Zira kendisini NET bir biçimde ifade edemeyen, karşısındakini, toplumu anlayamayan insanların suç işlemesi daha kolay. Çünkü şiddetin kendisi de bir ifade, bir iletişim biçimi. Konuşması engellenen insan vurup kırar ya da şiddet kendine döner, intihar, ülser, migren hatta kanser gibi hastalıklar bu içselleşen şiddetin tecellisidir.

Zaten kriminoloji istatistikleri de bunu ispatlar biçimde. Cezaların ağırlaştırılması belli bir seviyenin ötesinde suçu önlemiyor. Çünkü insanı suç işleme anında “mantıklı” bir biçimde düşünemiyor. “**Yakalanırsam 15 yıl yerim**” demiyor kimse. O noktaya gelmiş insan zaten aklını ve vicdanını askıya almış vaziyette. Bunun için akıllı bir devlet enerjisini cezalandırmaya değil suçu önlemeye yoğunlaştırmalı diyoruz.

Derin Düşünce nedir ?

Sizlerin sayesinde oldu

Sitemiz her ay 40-50 bin okuyucunun buluştuğu, yazarlarımızın ve yüzlerce dostumuzun yorumlarıyla zenginleşen bir tartışma ortamı haline geldi. Türkiye'nin politika-tarih-felsefe platformları arasında hatırı sayılır bir konuma geldik. Doğal olarak sanal "duvarlarımız" da artık değer kazanıyor.

Doğum günümüzü kutlamaya hazırlandığımız şu günlerde bir kez daha sadık okurlarımıza teşekkür etmek istiyoruz. **Bu kez Kayseri'de cezalarını çekmekte olan insan kardeşlerimiz adına.** Derin Düşünce sitesine geldiğiniz, sayfalarımıza tıklayıp yazı ve yorum okuduğunuz her dakika, her saniye Kayseri'ye kitap olarak döndü, dönecek. Kim bilir başka insan odaklı projelere zemin olacak katkılarınız.

Sitemizin gönüllü yazarları, sadık okur ve yorumcuları olmasaydı, bu site internetteki bir çok site gibi "dilsiz" olacaktı. Rafta duran, hiç açılmayan bir kitap gibi olmasını istemedik bu sitenin. Güzel fikirleri savunmak, ırkçılığa, şiddete karşı durmak gerek elbette. Ama eylemlerin fikirlerle beraber yürümesi gerekiyor. Aksi takdirde aydın insan toplumdan, gerçeğin coğrafyasından uzaklaşıyor.

Doğrudan katılmak ister misiniz?

Arzu eden okurlarımız "Cezaevleri okul olsun!" kampanyasına doğrudan destek verebilirler. Cezaevindeki bir insana ışık tutabilecek kitapları satın alarak ya da kütüphanenizden seçerek doğrudan Kayseri'ye gönderebilirsiniz.

Bunun için adres:

KAYSERİ KAPALI CEZAEVİ İNFAZ KURUMU

Eğitim Birimi

Gültepe Mahallesi, No: 50

Melih Gazi

Kayseri

Tahmin edebileceğiniz gibi cezaevlerine bir şey sokmak kolay değil. Biz Millî Eğitim Bakanlığı'nın tavsiye listesini kullandık [Kitap Adresi sitesi](#) sayesinde. Piyasada serbestçe satılan bazı kitapların "sakıncalı" bulunma ihtimali olabilir. Bu sebeple "uç fikirler" temsil eden kitaplar yerine dünya klasikleri, tarih vb konulardaki kitapları tercih edebilirsiniz. Ayrıca çeşitli imtihanlara hazırlayan ya da meslek kurslarında kullanılan kitaplara ihtiyaç var.

Tanıtım Desteği

Eğer bu proje hoşunuza gittiyse dostlarınıza, üye olduğunuz forumlara bildirerek bize destek olabilirsiniz. Varsa sitenizde, blogunuzda duyurabilirsiniz.

Maddî destek

Derin Düşünce nedir ?

Bu projeye ve benzerlerine maddî yardım yapmak isteyen dostlar için ayrıca bir [destek sayfası](#) hazırladık. Okuyucu sayımız arttıkça daha güçlü bir teknik yapı kurmak durumunda kalacağız. Ayrıca daha büyük projeler için maddî desteğe ihtiyacımız olacak.

Halihazırda bu sayfayı okuyarak dahi bu projeye ve Derin Düşünce'ye destek vermiş olduğunuz için tekrar teşekkür ediyoruz.

Sevgi, Saygı ve Muhabbetle

Derin Düşünce Ekibi

Dikkat! Derin Mevzu...

*“...Tanrı varlığına dair elle tutulur, gözle görülür ispatları aramanın yolu korkarım... materyalizden geçiyor! 1600'lerde [Beden-Ruh dikotomisine](#) çözüm arayan Descartes'ın Ruh ile Beden'in temas ettiği yeri bulmak için kadavralar üzerinde yaptığı bilimsel(!) araştırmalar geliyor akla. Madde'nin içinde Ruh aramak... En sonunda beynin alt kısmında **Pineal Bez** denen bezelye büyüklüğünde bir salgı bezinde karar kılmıştı zavallı adamcağız. ...” ([Zina da böyle bir şey işte...](#) yazısından alıntı)*

Sitede güncel konular ve özellikle siyaset öne çıkıyor.

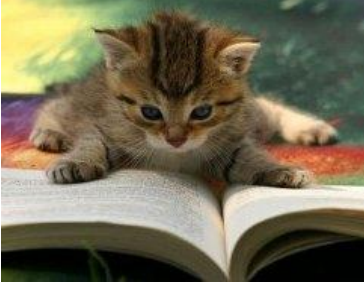
Aslında siyasetin dışında da ilginç kategoriler var : [İnsan](#),

[Derin Mevzu](#), [Hayat](#), [Sinema](#), [Ölüm](#), [Sanat](#), [Felsefe](#), [Tasavvuf](#)... Darbe günlüklerinden, Danıştayın toz dumanından bıkmış okuyucularımıza bu sayfaları tavsiye etmek isteriz.

Özünde bu konular siyasetten, ekonomiden ve dış politikadan ayrı-gayrı değil. **Descartes'ın aradığı şey doğrudu ama yanlış yerde arıyordu.** İnsan'ı, Hayatı ve Ölüm'ü tarif edemeyen bir ülkenin insanlarını nasıl adalet ve uyum içinde yaşatabilir? Sanat'a, güzelliğe İnsan'ı çeken nedir? Bunun yanıtını bilmeyenler “milletleri” barıştırabilir mi?

[Derin Düşünce'yi kimler oku\(mu\)yor?](#)

By [Ayla Chignardet](#) on Şub 9, 2010 in [Basın günlüğü](#), [Demokrasi](#), [Kemalizm](#), [Site Hayatı](#) | [Edit](#)

Erotik yayın yapan 5posta sitesinin sahibi, [Derin Düşünce](#) sitesindeki yazıları ilginç bulup okuyormuş. Tabii “Ne var bunda, okur okur, kime ne?” diye sorulabilir. Ama bu gibi şeyler her çevrede aynı doğallıkla karşılanmıyor olmalı ki, 5posta yazarı bunu belirttikten sonra, “[Bu] herif bunları mı okuyor’ diye düşünebilirsiniz” diyerek kısa bir açıklama yapma ihtiyacı hissetmiş. Açıklama şöyle:

“Din konusu biliyorsunuz önemli benim için. Toplum için bir tümör olarak görüyorum dini, aralarında ayırım yapmadan. Yalnız şunun farkına varmaya başladım bir süredir: Belli bir kısım inançlı kişi ile bazı konularda ortak düşüncelerde toplanıyoruz. Oysa aramızda debisi çok yüksek, çılgınca akan bir nehir var. Hiçbir şekilde biraraya gelemezmişiz gibi görünse de benim böyle insanlarla aynı toplumda yaşamaya bir itirazım yok.

YAZININ TAMAMI: <http://derinsular.com/makaleler/resmi-ideoloji/turkiyenin-cumhuriyet-kurgusu>

Derin Düşünce Kapatılırsa...(Mehmet Yılmaz)

Sevgili Arkadaşlar,

Hakan Yiğit adlı İzmirli bir okurumuz bizi 17 Eylül 2009 tarihinde şikayet etmiş. Daha doğrusu "[Güçlü orduya lüzum yok, kaliteli olsun yeter](#)" isimli yazıyı. Aslında yazı 26 Eylül'de girdi yayına ama demek ki İzmir'de hakikaten ilerici insanlar var. 9 gün önceden hissetmiş adam. Yoksa birileri dalgın kafayla sahte delil mi üretiyor?

Neyse. **Bilişim suçlarıyla mücadele kısım amirliği** üşenmemiş, sitemizi ziyaret etmiş ve Hakan Bey'in dediği gibi bir yazı olduğuna bizzat şahit olmuş. (Umarım polis arkadaşlar yazıyı da okumuşlardır, kısa ve matrak bir makaleydi)

Ardından Güvenlik şube müdürü Hadi Öztekin, İzmir Cumhuriyet Savcılığından Kemal Esenkaya ve Vedat Damar beylerin gayretiyle bir soruşturma açılmış. **ÇOK ACELE** koduyla gezen bu soruşturma bize bir iki gün önce ulaştı.

Herhalde ne polisler ne de savcılar Hakan Bey'i fazla ciddiye almamışlar, şubatin ortasına geldik 6 ay oluyor. (Bu arada Türkiye Cumhuriyeti'nin internetteki geyiklerle 6 ayda yıkılmayacak kadar sağlam olduğu da ispatlandı)

Geçelim. Bir kere daha gördük ki polis ve savcılarımız akli başında insanlar. Abuk subuk şikayetlerle vakit kaybetmek yerine daha acil işlerle uğraşıyorlar. Ama belli olmaz. Yine de bir gün **işgüzar biri çıkıp siteye erişimi engellemeye** kalkabilir. Fransa'da yaşadığım ve bu ülkenin vatandaşı olduğum için özgürüm. İstedğim siteye girip okuyabilirim. Ama siz Türkiye'de yaşıyorsunuz. **Sizin için neyin iyi, neyin kötü olduğuna devlet karar veriyor.**

Bu bakımdan beğendiğiniz yazılar varsa alın, saklayın, belli olmaz. Bir de [Bedava Kitap sayfası](#) var biliyorsunuz. Buradaki kitapları da alın, dağıtın. Sonra bulamazsanız benden günah gitti.

Bu vesileyle özellikle genç okurlara iki lafım olacak (veda için?): Sitedeki tartışmalar bazen ateşleniyor, sertleşiyor. Devleti, orduyu eleştirdiğimiz oluyor. Ancak "**hak mücadelesi yapacağım**"

derken **asla şiddete başvurmayın**. 1980'den önce bir çok genç insan sağcı, solcu, dinci, komünist vs masallarla uyutuldu. Bir gecede Türkiye'nin cennet olacağına inandılar. Maşa oldular. Bir kaç siyasetçinin pazarlık masalarına meze oldular. Şimdilerde "**Filancalar ölmez!**" diye sloganlaşmış isimler var. Hani şu siyah-beyaz resimleri tişörtlere basılan. Bir çoğu darbecilerin işkence tezgâhlarında can verdi... Bir kızın elini bile tutmamışlardı. 16, 17, 18 yaşındaydılar.

Derin Düşünce nedir ?

Türkiye'nin temel sorunu zihniyettir. İşte bizi şikayet etmeye kalkan Hakan Bey. Neden daha güzel bir site kurmadı? Neden 200 sayfalık bir kitap yazmadı meselâ **“Derin Düşünce'nin zararları”** gibi bir isimle? Neden YAPICI bir tepki yerine YIKICI bir tepki yolunu seçti? Çünkü bu zavallı **“ölüm sevgisi”** kurbanı. Ona ölüm ve yıkım öğretildi. Gammazlamak, ihbar etmek, yakmak, yıkmak.

Bugünkü sıkıntıları mümkün kılan bu korkular ve cahilliklerdir. Geçmişten kalma kuyruk acılarıdır. Ne kadar haklı olursanız olun şiddetten uzak durun. Türkiye'yi güzelleştirecek, yükseltecek olan şey halkın birbirini anlamasıdır. Bu da yavaş yavaş olur. Yani **devrimle** değil **evrimle** olur. [Bir Ermeni mezarlığı tahrip edildiğinde](#) kendi dininize, kendi ölülerinize hakaret edilmiş gibi acıyor mu yüreğiniz? Ölçü budur. Hemhal olmak. “Ötekinin” dertlerini dert edinebilmek. Yoksa Molotof kokteylleriyle, açlık grevleriyle, lastik yakmalarla ancak kibrinizi, nefsinizi tatmin edersiniz.

Bütün bir ülke olarak 1912'deki Balkan savaşlarının da öncesine, 1877-78 Osmanlı-Rus savaşına, o dönemdeki acılara, yıkımlara, göçlere, soykırımlara uzanan acılı bir geçmişimiz var. Benim ailemde de bir çok Türkiye insanı gibi bu savaşlara katılmış aile büyüklerimiz vardı. Dedelerimden biri **“Bulgar görürsem bir kör çivi ile olsun öldürürüm”** derdi. Bir başkası **“Ermenileri çok kestik ama onlar da bizden çok kesti”** diye mırıldanıp dururdu. Yine bir çoğunun dilinde **“Rus”** ve **“zulüm”** kelimeleri ayrılmazdı. Büyük dayılar evde bile yerde uyurlarmış. Yoksa her gece gördükleri kâbuslar yüzünden çırpınırken yataktan düşüyorlarmış. Bugün kahramanlık destanı diye dinlediğimiz bir çok savaş aslında bir toplu cinnetin “erotik” öyküsü. Milyonlarca insanın kıyma makinelerine gönderildiği 1900'lerin devamıyız biz. Söylemesi zor ama **savaşın ve açlığın delirttiği bu insancıkların torunlarıyız.**

“Aldığın Nefesi Ben Yarattım Ulan!” makalesinde anlattığım Çerkez Osman Dede babamın babasıydı. Biz Türkler kimliğimizi acılar, ıstıraplar üzerine inşa ettik. Geçmişteki travmalar şekil veriyor hâlâ bugünümüze. 19 yaşında bir Ermeni gördüğümüzde dost olabileceğimiz bir insandan çok 1915 olaylarını hatırlıyoruz. **“Ama onlar da...”** diye başlayan ve hiç bitmeyen cümleler. **İyilik-Kötülük** üzerinden değil **et-kan-soy** üzerinden düşünüyoruz. Budur Türkiye'nin temel sorunu. Komplote teorisi filan aramayın.

Evet, Ergenekon vardır. Evet, bazı subaylar, iş adamları, basın mensupları kirli planlar yapmış olabilirler. Ama bu gibi planlar dünyanın bütün ülkelerinde olabilir. Ancak **sadece bazı ülkelerde UYGULANABİLİYOR.** [“Kurtuluş savaşı kazanmanın zararları”](#) isimli makalede anlattık nedenlerini.

Ve tabi bu travmaların, bu acılı hatıraların canlı tutulmasını, kin ve nefreti beslemesini sağlayan bir millî eğitimimiz var. Evrensel değil, millî. Öğrenim değil eğitim. **Yani öğrenen ve özgürce karar verebilen değil. Kontrol edilmesi kolay, doğru sinyallere doğru tepkileri verebilen robotların üretimi.** Askerlerin değil filozofların, sanatçıların, bilim adamlarının övüldüğü ders kitapları yazılmadıkça Derin Düşünce gibi sitelere ihtiyaç olacaktır korkarım.

ALLAH'tan ümit edelim ki Derin Düşünce yok olsun. Ama bir savcının kararıyla değil. Türkiye bu karanlık zihniyetten kurtulduğu için gerek kalmasın böyle sitelere. Derin Düşünce sitesinden basılmış sayfaları dedelerinin tozlu çekmecesinde bulan gençler şöyle desinler: **“Yapma yahu! Demek ki 2010'larda bu kadar basit şeyleri bile uzun uzun anlatmak gerekiyormuş, ne kadar geriymiş bizim ülkemiz”** (Bkz. Amin Maalouf, Öldüren Kimlikler)

[Derin Düşünce üçüncü yılında...](#)

16 Şubat 16, 2010

birakmayan dostlara selam olsun.

2007'nin ocak ayında "deneme yayınlarına" başlarken bugünlere gelebileceğimizi kaçımız tahmin ediyorduk? [Bedava Kitap sayfasında](#) paylaştığımız rengârenk birikimiyle, aylık 60-70 bin tekil okuyucunun bağlandığı, binlerce yorumcunun fikir alışverişinde bulunduğu bir ortam doğdu. Yorum demişken... Bugün itibarıyla 1790 yazı, duyuru ve karikatüre karşılık 26.468 yorum var. Kaliteli yorumların site hayatına katkısı şüphesiz yazılar kadar belki daha da önemli. Bunca zamandır bizi yalnız

Derin Düşünce okurları nerede yaşıyor?

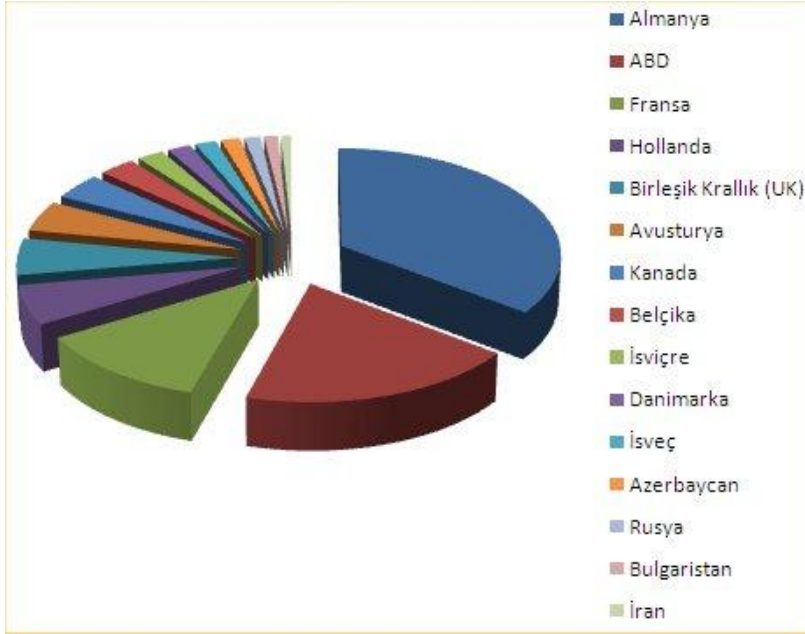

Yaz tatili dışında aylık 60-80 bin tekil ziyaretçi alıyor sitemiz. Bu rakamın %15-%20 kadarını **“harbîden”** ziyaretçi kabul ediyoruz zira sitede en az bir kaç sayfa okuyacak kadar vakit geçiren, aynı hafta içinde bir kaç kez gelenler temsil ediyor bu dilimi. [Bedava kitap sayfası](#) en çok açılan sayfalardan. Buradaki PDF formatındaki kitaplardan **“bizimkiler”** ortalama 6 bin kopya indiriliyor her ay.

Peki nerede yaşıyor okurlarımız? Yukarıdaki harita 2008-2010 dönemindeki ziyaretlerin dağılımını gösteriyor. Derin Düşünce okurlarının %89'u Türkiye'de yaşıyor. İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Diyarbakır gibi kentler başı çekiyor doğal olarak. Türkiye'deki okur dağılımının ayrıntılı analizine girmeden önce yurtdışındaki okurlarımızın genel bir analizini yapalım:

2008-2010 döneminde en çok yurtdışı ziyaretini %35 ile Almanya'dan almışız. Arkasından ABD (%19) ve Fransa (%12) geliyor. İlk 15'e giren ülkeler aşağıdaki grafikteki gibi dağılıyorlar:

Derin Düşünce nedir ?

Doğal olarak Türkçe konuşan işçilerin, öğrencilerin bulunduğu ülkeler ve Bosna, Makedonya, Azerbaycan, Çin, Kazakistan, Birleşik Arap Emirlikleri de ilk 30'da yer alıyor. İlk 30'un listesi şöyle:

1. Almanya
2. ABD
3. Fransa
4. Hollanda
5. Birleşik Krallık (UK)
6. Avusturya
7. Kanada
8. Belçika
9. İsviçre
10. Danimarka
11. İsveç
12. Azerbaycan
13. Rusya
14. Bulgaristan
15. İran
16. Avusturalya
17. Bosna-Hersek
18. İrlanda
19. Suudi Arabistan
20. İtalya
21. Norveç
22. Yunanistan
23. Çin
24. İspanya
25. Yeni Zellanda
26. Romanya
27. Kazakistan
28. Birleşik Arap Emirlikleri
29. Makedonya
30. Çek Cumhuriyeti

Derin Düşünce nedir ?

Türkiye'nin analizine gelince... Büyük şehirler yaklaşık olarak %50'lik bir dilim işgal ediyor. Diğer şehirler %1 ile %3 arasında değişen puanlarla dağılıyorlar. Aşağıdaki harita bölgelere göre dağılımı veriyor. Haritanın ardından da ziyaret dağılımına göre bir liste sunduk:

1. İstanbul
2. Ankara
3. İzmir
4. Bursa
5. Adana
6. İzmir
7. Antalya
8. Diyarbakir
9. Kayseri
10. Samsun
11. İzmit
12. Konya
13. Gebze
14. Gaziantep
15. Trabzon
16. Muğla
17. Eskişehir
18. Icel
19. Balıkesir
20. Manisa
21. Corlu
22. Erzurum
23. Adapazari
24. Kavaklıdere
25. Malatya
26. Aydın
27. Sivas
28. Antakya
29. Canakkale
30. Tokat
31. Kutahya

Bedava 32 kitap indirin

Bu sayfadaki kitaplar okurlarımıza armağanımızdır. Serbestçe paylaşabilirsiniz.

Bugün 32 kitap var. Yakında yenileri eklenecek, bu sayfayı takip edin...

[Liberalizmin Kara Kitabı](#)

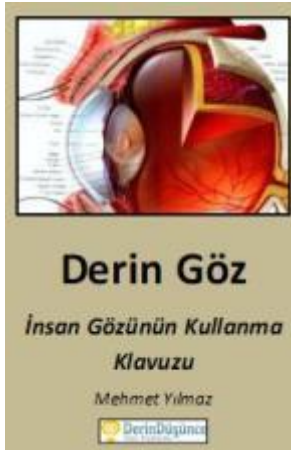

Liberalizm asırlardır bir çok aşamalardan geçmiş, tarihi olaylarla kendisini imtihan etmiş bir düşünce geleneği. Değişmiş yanları var ama sabitleri de var. Bu sabitlerin içinde **liberalizmin tehlikeli yönleri** hatta **YIKICI UNSURLARI** da var. Bunları ortaya çıkarmak için “doğru” soruları sormak ve liberal perspektifte kalarak yanıt aramak gerekiyor... Büyük bir kısmı bu gelenekten olan düşünürlerin fikirlerinden istifade ederek **liberalizmin kusurlarını** ele alıyoruz bu kara kitapta: Adam Smith, Mandeville, John Stuart Mill, Hayek, Friedman, Röpke, Immanuel Kant, Alexis de Tocqville, John Rawls, Popper, Berlin, Mises, Rothbard ve Türkiye’de Mustafa Akyol, Atilla Yayla, Mustafa Erdoğan...

Liberalilere, liberalimsilere ve anti-liberalilere duyurulur.

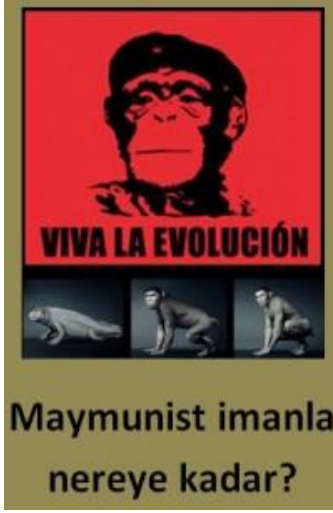
[Buradan indirebilirsiniz.](#)

[Derin Göz](#)

“...Sanat’ın amacı nedir? Eğer Hakikat dosdoğru gelip hissiyatımıza ve şuurumuza çarpmış olsa, eğer çevremiz ve kendimizle doğrudan iletişime girebilmiş olsak, zannederim Sanat faydasız olurdu ya da hepimiz sanatçı olurduk çünkü ruhumuz Kâinat’ın musikîsi ile sürekli bir Tevhid halinde titrerdi.[...] Bakıyorum, gördüğümü sanıyorum, dinliyorum, duyduğumu sanıyorum..” İnsan gözü daha verimli kullanılabilir mi? Aş, eş ve düşmanı gören Et-Göz’ün yanı sıra Hakikat’i görebilecek bir Derin-Göz açılabilir mi? Sanatçı olmayan insanlar için kestirme bir yol belki de Sanat. Çukurların dibinden dağların zirvesine, Yeryüzü’nden Gökyüzü’ne... ([Buradan indirebilirsiniz](#))

Derin Düşünce nedir ?

[Maymunist imanla nereye kadar?](#)

Evrım ve Big Bang gibi konular genellikle sağlıklı biçimde tartışılmaz. İdeoloji ve inançlar, felsefî tercihler bilim-SELLİK maskesiyle çıkar karşımıza. Özellikle evrim tartışmaları “*filanca solucanın bölünmesi*” veya falanca Amerikalı biyoloji uzmanının deneyleri etrafında döner ve bir türlü maskeler inmez. Madde ve o Madde’ye yüklenen Mânâ maskelenir... Oysa perde arkasında tartışılan başkadır. İnsan’a, Hayat’a dair temel kavramlardır. Sadece et ve kemikten mi ibaretiz? Yokluktan gelen ve ölümlle yokluğa giden, çok zeki de olsa SADECE VE SADECE bir maymun türü müdür insan? **BİLİM DIŞINDA** bir insanlık yoksa **Aşk** yoksa, **Sanat** yoksa, **Güzellik** yoksa ve **Adalet** yoksa **Hayat**’ın anlamı nedir? **Aşık olmak** hormonal bir abartıysa, **iyilik** enayilikse, neden birbirimizin gırtlığına sarılmıyoruz ekmeğini almak için? Neden bir çocuğa tecavüz edilmesi midemizi bulandırıyor ve neden fakir bir

insana yardım etmek istiyoruz?

Taj Mahal’in, Ayasofya’nın, Notre Dame de Paris’nin değeri bir arı kovanı veya termit yuvasına eşdeğer ise, Mesnevî boşuna yazıldı ise neden Hitler’i lanetliyoruz ve neden Filistin’de can veren bebeklere üzülüyoruz?

Maymun olmanın (veya kendini öyle sanmanın) **BİLİM DIŞINDA**, psikolojik, siyasî, ahlâkî, hukukî öyle ağır sonuçları var ki...

İşte geçtiğimiz ay bu maskelerin düştüğü, kartların açık oynandığı çok kaliteli iki tartışmaya tanık olduk. İki makale işaret fişeği görevi yaptı. Sağolsun bir çok değerli okurumuz yüzden fazla yorumla konuyu DERİNLEMESİNE tartıştı. Derinlemesine diyoruz çünkü Madde’nin arkasındaki Mânâ bu kez gerçekten masaya yatırıldı. Evrim senaryosunu kabul etmenin etik ve siyasî neticeleri hatta **evrimciliğin etimolojik değeri** bile konuşuldu. Biz de bu sebeple söz konusu iki tartışmayı 116 sayfalık bu kitapta topladık. [Buradan indirebilirsiniz.](#)

[Ermeniler ve Türkler](#)

Ermeni kimliği var oldukça 1923 model Türk kimliği bozuk bir makine gibi gıcırdamaya devam edecek. [...] Neden bize bu kadar benziyorlar? Pastırması, sucuğu, yaprak dolması, müziğiyle, gelenekleri, ailelerine bağlı oluşlarıyla bir de Türk’ten daha fazla Türk mü onlar? Yoksa bu mu bizi sinir eden? [...] Artık Anadolu insanının %100 safkan Türk olmadığını, tersine bütün bu etnik unsurların karışımı ve mirasçısı olduğunu idrak etme vakti gelmedi mi? Artık TEK BİR “BİZ” olduğunu, atalarımızın bir kısmının Kürt, diğer bir kısmının Rum, Gürcü, Arap, hatta ve hatta Ermeni olduğunu idrak etmemiz gerekmiyor mu? [Buradan indirin.](#)

Derin Düşünce nedir ?

[Yahudi oldukları için mi zalimler?](#)

İsrail bir çok bakımdan Türkiye'ye benzeyen bir ülke. Paranoyak bir ulus-devlet. **"Yoktan var edilmiş bir millet"** dört tarafı **"düşmanla çevrili"** kutsal bir vatanda yaşıyor. Terör tehlikesine karşı ülkenin güvenliği için(?) haklar ve özgürlükler çiğneniyor. Devlet eliyle düşman üretiliyor!

Gidemeyenlerin ülkesi oluyor İsrail... Kendi zulmü altında ezilen, korku içinde yaşayan, dünyasıyla beraber Ahiret'ini de kaybetmiş olan **İsraili** zannederim **Filistinliden** bile daha zavallı bir durumda bu yüzden. [Buradan indirebilirsiniz.](#)

[Eşcinsellik ve Biz](#)

ErkeG milletiz biz. Öyle kolay kolay ağlamayız. Karımıza, kızımıza yan bakanın gözünü oyarız ama "başkasının" kadınına da sarkıntılık ederiz. Maçlarda kaybeden takıma **"bineriz"**. Aşk bizim ağzımızda şiddet ile birleşir, kirlenir. **"At, avrat, silah"** deriz. Kadın'ı yani insan'ı şeyleştirerek, cisimleştirerek severiz. Kullanırız. At gibi. Silah gibi.[...] Böyle sapık bir mercekte bakarak eşcinsellerin sapık olduğunu söylemek ne derecede inandırıcı? Son günlerde **Derin Düşünce** sayfaları verimli bir tartışmaya sahne oldu. Düşe kalka da olsa eşcinsel okurlarımızın yardımıyla konuyu biraz olsun "içeriden" anlama imkânı bulduk. [Kitabı buradan indirebilirsiniz.](#)

[Liberalizmin Ak Kitabı](#)

[Liberalizmin Ak Kitabı](#)

1930 model bir ulus-devletin, bir **"devlet babanın"** çocuklarıyız. Son derecede **"Millî"** bir eğitim gördük, öğrenim değil. Hayatta işimize yarayacak meslekî bilgileri ya da eleştirel bir bakışı öğrenmedik **"millî"** okullarda. **"Varlığımızı Türk varlığına armağan etmek"** için eğitildik, eğilip büküldük.

Liberallerin dilinden düşmeyen **"Bireysel haklar ve özgürlükler"** bizim gibi Kemalist çamaşırhanelerde yıkanmış beyinler için çok yeni. Türkiye'de yaşayan insanların ulus-devlet boyunduruğundan kurtulmasında önemli bir rol oynuyor liberaler. Biz de [bu kitapta](#) liberalizmin temel tezleriyle uyumlu, bu fikir akımına doğrudan ya da dolaylı destek veren makaleleri birleştirdik. [Buradan indirin.](#)

Derin Düşünce nedir ?

[Para Yenir mi?](#)

İnsanlık endüstri devriminden bu yana doğayı şekillendirecek güce sahip. Ancak bu şekillendirme gücü yaşamı değil de maddî çıkarları koruyacak biçimde kullanılıyor. Fakir ülkeler, aynı ülke içinde yaşayan fakir insanlar, bitkiler ve hayvanlar **“vahşi doğadan”** bile daha vahşi bir **kirletme özgürlüğünün(!)** kurbanı oluyorlar. Gelecek asırda hep beraber keşfedeceğimiz paranın yenip yenmeyeceğini. Yok ettiğimiz balıkların yerine Amerikan doları koyup koyamayacağımızı... [Buradan indirebilirsiniz.](#)

[Türk milliyetçiliği birleştirir mi yoksa parçalar mı?](#)

İllâ ki bir tutkal/çimento mu gerekiyor? Milliyetçilik tutkalı adil ve müreffeh bir düzene alternatif olabilir mi? Adaletin, hukukun hâkim olmadığı ortamlarda Türklerin kardeşliği ne işe yarar? Belki de Türk Milliyetçiliği diğer milliyetçilikler gibi yok olmaya mahkûm bir söylem. Çünkü var olmak için **“ötekine”** ihtiyacı var. Ötekileştireceği bir grup bulamazsa kendi içinden **“zayıf”** bir zümreyi günah keçisi olarak seçiyor. Kürtler, Hıristiyanlar, Eşcinseller, solcular...150 sayfalık bu kitapta Türk Milliyetçiliğini sorguluyoruz. Müslüman ve milliyetçi olunabilir mi? Türkiye'ye faydaları ve zararları nelerdir? Milliyetçiliğin geçmişi ve geleceği, siyasete, barışa, adalete etkisiyle. [Buradan indirin.](#)

[Sanat karanlıkta çakılmış bir kibrittir...](#)

“...Neden bir natürmorta iştahla bakmıyoruz? Tersine ressam “yiyecek-gıda” elmayı silmiş, elmanın elmalığı ortaya çıkmış. Gerçek bir elmaya bakarken göremeyeceğimiz bir şeyi gösteriyor bize sanatçı. İlk harfi büyük yazılmak üzere Elma’yı keşfediyoruz bütün orijinalliği, tekilliği ile...”

Bu kitapta Derin Düşünce yazarları sanatı ve sanat eserlerini sorguluyor. Toplumdaki yeri, siyasî, etik ve felsefî yönüyle... Denemelerin yanı sıra son dönemde öne çıkan, ekranları, kitap raflarını dolduran eserlere (veya ürünlere?) dair eleştiriler de bulacaksınız. [Buradan indirin.](#)

Derin Düşünce nedir ?

[Türkiye bölünür mü?](#)

“Bebek katili! Vatan haini!...” PKK terörünü lanetliyoruz ama devlet eliyle işlenen suçlara karşı daha bir toleranslıyız. **“Kürtler ve Türkler kardeşdir”** diyenlerin kaç **“sen benim kardeşimsin”** demeyi biliyor Zaza, Sorani, Kurmanci dillerinde? Ülkemizin terör sorunu ne PKK ne de Kürt kimliğiyle sınırlanamayacak kadar dallandı, budaklandı. Bazı temel soruları yeniden masaya yatırmak gerekiyor: (*) Kürtler ne istiyor? (*) İspanya ve Kanada etnik ayrılıkçılıkla nasıl mücadele etti? (*) PKK ile mücadelede ne gibi hatalar yapıldı? (*) İslâm ne kadar birleştirici olabilir? Töre cinayetlerinden Kuzey Irak’a terörle ilgili bir çok konuyu ele aldığımız 267 sayfalık bu kitabı ilginize sunuyoruz. [Buradan indirin.](#)

[Derin İnsan](#)

“Düşümde bir kelebektim. Artık bilmiyorum ne olduğumu. Kelebek düşü görmüş olan bir insan mıyım yoksa insan olduğunu düşleyen bir kelebek mi?” (Zhuangzi, M.Ö. 4.yy)

“Ben” kimdir? İnsan nedir? Hakikat’in ne tarafındayız? Hiç bir şüpheye yer bırakmayacak bir şekilde nasıl bilebiliriz bunu? Zekâ, mantık ve bilim... Bunlar Hakikat ile aramıza bir duvar örmüş olabilir mi? Freud, Camus, Heidegger, Kierkegaard, Pascal, Bergson, Kant, Nietzsche, Sartre ve Russel’in yanında Mesnevî’den, Mişkat-ül Envar’dan, Makasıt-ül Felasife’den, Füsüs’tan ilham alındı. Hiç bir öğretiye sırt çevrilmedi. Aşık Veysel, Alfred Hitchcock, Maupassant, Hesse, Shyamalan, Arendth, Hume, Dastour, Cyrulnik, Sibony, Zarifian ve daha niceleri parmak izlerini bıraktılar kitabımıza. [Buradan indirebilirsiniz.](#)

[Kadınlar... Günümüzün Don Kışotları](#)

Suzan Başarslan’ın dediği gibi **“kadına dair söylenmesi gereken ne kadar söz varsa erkeğin söylediği”** bir dünya bu. Sadece söz mü? Yaşama hakkı bile. Bugün Çin’de ve Hindistan’da yüzbinlerce kız bebek daha doğmadan ultrason ile ana karnında görülüp yok ediliyor. Erkeklerin güç mücadelesinde kadınlar eziliyor. Cumartesi anası oluyor, cezaevlerinin önünde sıra bekleyen, şehit tabutlarının üzerinde ağlayan oluyor. Şampuan veya otomobil satarken bedenini kullandıran, arka planda, silik, soyunan, tüketen, “figüran”... Kadınlara özne olma hakkını vermeyen erkekler mi yoksa bu hakkı alamayan kadınlar mı? Kadınlıklarını kaybetmeden, erkekleşmeden var olabilecek mi birgün kadınlar? 96 sayfalık bu kitapta Kadın’a ait kavgaları ve Kadın’ın kimlik arayışını sorguluyoruz. [Buradan indirebilirsiniz.](#)

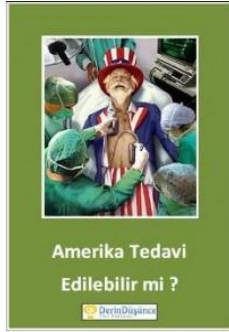
Derin Düşünce nedir ?

[Türkiye'nin Ulus-Devlet Sorunu](#)

Devlet gibi soğuk ve katı bir yapı bizimle olan ilişkisini **hukuk** yerine **ırkımıza** ya da **inançlarımıza** göre düzenleyebilir mi? GERÇEK hayatı son derecede dinamik ve renkli biz “insanların”. Birden fazla şehre, mahalleye, gruba, klübe, cemaate, etnik köke, şirkete, mesleğe, gelir grubuna ait olabiliriz ve bu aidiyet hayatımız boyunca değişebilir. Oysa devletimiz hâlâ başörtüsüyle uğraşiyor, kimi devlet memurları “**ne mutlu Türk’üm**” demeyenleri iç düşman ilân ediyor, Sünnî İslâm derslerini zorla herkese okutuyor... Bizim paramızla, **bizim iyiliğimiz için(!) bize rağmen...** Kürt sorunu, başörtüsü sorunu, Hıristiyan azınlıklar sorunu... Bizleri sadece “insan” olarak göremeyen devletimizin halkıyla bir sorunu var. Türkiye'nin “sorunlarının” kaynağı sakın **ulus-devlet** modeli olmasın? 80 sayfalık bu kitap Kurtuluş savaşı'ndan sonra Türkiye'ye giydirilmiş olan deli gömleğine işaret ediyor. Ne mutlu “insanım” diyene! [Kitabı buradan indirin.](#)

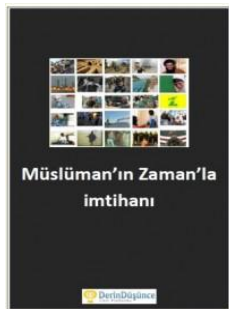
[Amerika Tedavi Edilebilir mi?](#)

Bayrak yakmanın ve Amerikan/İsrail mallarını protesto etmenin dışında bir şeyler yapmak gerektiğini düşünenler için yapılmış bu çalışmayı ilginize sunuyoruz. ABD desteği son bulmadan Ortadoğu'nun psikopatı İsrail'in saldırganlığı bitmeyecek ve Ortadoğu'ya huzur gelmeyecek gibi görünüyor. Vietnam'da ve Latin Amerika'da yaşanan katliamlar Ortadoğu'da devam ediyor.

Amerikalılar neden bu kadar gaddar? Dünyanın geri kalan kısmında yaşayan insanlara karşı niçin bu denli acımasız? [Buradan indirin.](#)

[Müslüman'ın Zaman'la imtihanı](#)

Sunuş: Müslümanlar dünyanın toplam nüfusunun %20'sini teşkil ediyorlar ama gerçek anlamda bir birlik yok. Askerî tehditler karşısında birleşmek şöyle dursun birbiriyle savaş halinde olan Müslüman ülkeler var. Dünya ekonomisinin sadece %2-%3'lük bir kısmını üretebilen İslâm ülkeleri Avrupa Birliği gibi tek bir devlet olsalardı **Gayrı Safi Millî Hasıla bakımından SADECE Almanya kadar** bir ekonomik güç oluşturacaklardı. Bu bölünmüşlüğü ve **en sonda, en altta kalmayı tevekkülle(!) kabul etmenin** bedeli çok ağır: Bosna'da, Filistin'de, Çeçenistan'da, Doğu Türkistan'da ve daha bir çok yerde zulüm kol geziyor. Müslümanlar ağır bir imtihan geçiyorlar. Yaşamlarını şekillendiren şeylerle ilişkilerini gözden geçirmekle başlıyor bu imtihan. Teknolojiyle, lüks tüketimle, savaşla, kapitalizmle, demokrasiyle , “ötekiler” ile ve İslâm ile olan ilişkilerini daha sağlıklı bir zemine oturtabilecekler mi? [Müslüman'ın Zaman'la imtihanı](#) adındaki 204 sayfalık bu kitap işte bütün bu konuları sorgulayan ve çözümler öneren makalelerden oluşuyor.

Derin Düşünce nedir ?

[Bir pozitivizm eleştirisi](#)

Hayatta en kötü mürşit ilim ve fen olmasın sakın? Eğer Atatürk bir kaç yıl daha yaşasaydı o meşhur sözünü geri alır mıydı acaba?... Ateşi keşfetmeden önceki insanlık ile bugünkü **“uygarlığımızı”** karşılaştırdığımızda hiç yol almadığımız söylenebilir. Bundan 200 bin yıl önce **komşusunun yiyeceğini çalmak** için başına taşla vuran neandertal insani ile 2003 yılında Irak in petrolünü çalmak için bir milyon iraklı sivili öldüren (veya buna seyirci kalan) homo economicus aynı uygarlık seviyesinde. Aralarındaki **tek fark kullandıkları silahların teknolojik üstünlüğü.** Teknoloji ve bu teknolojinin uygulanmasını mümkün kılan bilimsel buluşlar sıradan insanlar kadar bilim adamlarının da gözlerini kamaştırdı. Bugün karşımıza kâh bilimci (scientist), kâh deneyci (ampirist)

olarak çıkan ahlâkî-felsefî bir duruş var. Bu duruş eğitim sistemimize ve resmî ideolojimize öyle derinden işlemiş ki **sorgulanması dahi çok sayıda insanı öfkelendirebiliyor**, rejimin savunma mekanizmalarını harekete geçirebiliyor. Bilim ve teknolojinin insanlığa otomatik olarak barış getireceğinden şüphe etmek neredeyse bir suç. Buna cüret edenler **gericilikle, bağınazlıkla** suçlanabiliyor. Pozitivizm ve “modern” yaşam üzerine yazılmış makalelerimizin bir derlemesini 75 sayfalık bir kitap halinde sunuyoruz. PDF formatındaki bu kitabı [buradan](#) indirebilirsiniz.

[“Ötekilere” bakarken \(Çeviriler\)](#)

“Ötekilerin” gözüyle dünyaya bakabilenler ilerliyor uygarlık yolunda. Geçmişte Bağdat’ı, Kurtuba’yı inşa eden, bugün ise Paris’i, New York’u, yaşatan **“öteki”** değil mi? Bugün içine kapanan ülkeler yine geriliyor. Dışa açılan, **“ötekilerin”** bilgisini, birikimini kendine katabilenler ilerliyor. Bu kitabın amacı da **“ötekilere”** küçük bir pencere açmak. **“Almanlar, Amerikalılar, İranlılar, Filistinliler ve İsraililer dünyada olup bitenlere nasıl bakıyor?”** diye sormak. Çeviri metinlere adadığımız 125 sayfalık bu kitapta Ermenistan’dan tasavvufa, İran sinemasından Ateizme, Şeriat’tan Türkiye’deki Hristiyanlara uzanan çok değişik konularda çeviri metinler bulacaksınız. [Buradan indirin.](#)

[Zorunlu Askerlik Gerekli mi?](#)

Zorunlu Askerlik bir çok insanımız için bir görev ama aynı zamanda bir çile. Ülkemizi savunmanın daha akıllıca bir yolu yok mu? Bu konuyu yaklaşık bir yıl boyunca tartıştık. Üç makale işaret fişegi görevi yaptı. Yüzlerce okurumuz değişik önerilerde bulundu. Kimileri **“aman dokunmayın, böyle çok iyi”** derken askerliğini yapmış olan arkadaşlar tecrübelerini paylaştı. Evet, belki de ilk defa bu konu gerçekten muhatabı olanlara yani Türkiye’nin vatandaşlarına soruluyor. **Zorunlu askerlik gerekli mi?** Bir yıllık kolektif çalışmanın ürünü olan bu 276 sayfalık kitap konuyla ilgili herkes için birinci elden bir bilgi kaynağı. [Buradan indirebilirsiniz.](#)

Derin Düşünce nedir ?

[Kadın hakları ve Kemalizm](#)

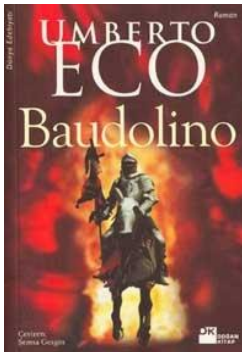
“**Kemalizm Türk kadınına özgürlük verdi**” gibi sloganlarla düşünmeye daha doğrusu ezberlemeye itildiği için sık sık şaşırılmaya mahkûm bir kuşak bizimki. Tarihi, belgeleri, siyasî söylemleri ve sloganları aklın imtihanına tabi tutan herkes hayretler içinde kalıyor. “**İyi de biz bunu bunca sene nasıl yuttuk?**” diye sormaktan alamıyoruz kendimizi. Kemalist düşüncenin, çağdaşlığın ve Atatürk devrimlerinin yılmaz bekçisi “**çağdaş Türk kadını'nın sesi**” Cumhuriyet Gazetesi'nin başyazarı olan Yunus Nadi kadınların siyasete atılmasına nasıl tepki vermiş meselâ? “**Havva'nın kızları, Meclis'e girip yılın manto modasını tartışacak**” Kadınlar Halk Fırkası kapatılınca yerine Türk Kadınlar Birliği kurulmuş. O da kapatılınca Cumhuriyet Gazetesi'nde şu başlık atılmış: “**Türk Kadınlar Birliği kapatıldı, fesat çıkarıcı hatun kişilere haddi bildirildi.**” Derin Düşünce Fikir Platformu yakasını resmî tarihten kurtarmak isteyen okurlarına ezber bozan bir kitap öneriyor : [Kadın hakları ve Kemalizm ilişkisine alternatif bir bakış](#)

[Türk Solu](#)

Kendini « sol » olarak tarif eden hareketler hiç olmadıkları kadar zayıf ve bölünmüş bir tablo çiziyorlar bugün. Türk Solu Dergisi'nin ırkçı söylemlerinden CHP'nin darbe çağrılarına uzanan bir kafa karışıklığı hakim. Muhalefet boşluğunun müzmin bir hastalığa dönüştüğü şu dönemde Türk solu bu boşluğa talip olabilir mi? Daha önce [Dikkat Kitap](#) kategorisinde yayınladığımız [Pozitivizm Eleştirisi](#) gibi bu kitap da Türkiye'deki sola tarafsız bakan bir çalışma. İyimser görüşler kadar geçmişe dönük ağır eleştiriler de var. İlginize sunduğumuz 82 sayfalık bu kitap Türkiye'deki “sol” grupların sorgulamalarına, projelerine ışık tutmak amacıyla derlenmiş makalelerden oluşuyor. Kitabı [buradan indirebilir](#) ve paylaşabilirsiniz. Kitapta ele alınan başlıca konular: *Solda özgürlükçü hareketler, 68 Kuşağı, Devrimci sol, Kemalizm, ulusalcı sol akımlar, Sol ve İslâm, Cumhuriyet Gazetesi.*

[Baudolino \(Umberto Eco\)](#) [Suzan Başarslan](#)

Yazınsal bir yapıt, “basit bir obje değil, çok yönlü anlam ve ilişkilerle tabakalaşmış bir niteliğin çok yönlü organizasyonudur.”* Bu organizasyonun incelemesi de kendisi kadar zor bir organizasyonu gerektirir ki, bu yüzden bir yapıtın incelemesi adına günümüze değin, birçok kuram ve inceleme yöntemi geliştirilmiştir. Bu makalede Umberto Eco'nun yazdığı Baudolino adlı romanın incelemesi Gerard Genette'nin “Yapısal Metin İnceleme” yöntemine göre yapılacak ve yapıt, üç düzlemde incelenecektir. Bakış açısı, anlatıcı türü, ana düşünce, eserin yazılış tekniği, dil... gibi sorunlara da değinilecektir. İncelemede Şemsa Gezin tarafından İtalyancadan Türkçeye 2003'te çevrilen Baudolino esas alınacak, tespit ve yorumlar çeviri yapıttan yola çıkılarak belirlenecek ve ifade edilecektir. [İncelemeyi kitap halinde indirmek için buraya tıklayın](#)

Derin Sular Sitesi'ndeki [PDF kitapçıkları](#)

1. [Medeniyetler Çatışması](#)
2. [Kemalizm](#)
3. [Bireysel Haklar Tarihimiz](#)
4. [Demokratlık-Liberalizm İlişkisi](#)
5. [Küreselleşme](#)
6. [Boğalar, Lady Ashley ve Gerçek](#)
7. [En Sevdiğim Beyaz Türk](#)
8. ['Millî' Eğitimden Nefret Etmek](#)
9. [Teknolojik İnfaz Yöntemleri](#)
10. [Demokratlık-Liberalizm Tartışması Hakkında Notlar](#)

101 bin kez okunan yazı için 101 bin kere teşekkür

Sitemiz açıldığından beri 1183 yazı girdik yayına. Faydası yazıldığı günün akşamı tükenen köşe yazılarına pek sıcak bakmadık baştan beri. İstedik ki onca emek verdiğimiz makalelerimiz kitap gibi kalıcı olsun, yeni bilgiler, bakış açıları önersin yıllar boyunca.

Her şeyin hızla üretilip tüketildiği bu internet ortamında “kalıcı” olanın altını çizmek, kalıcı olmak istemektir. Okuyucu ve yorumcuların desteği olmadan bu hedefe ulaşamazdı. Öyle de oldu.

Zaman zaman gündemi tartışabilmek için **işaret fişegi** niyetine yayına girdiğimiz “hafif” yazılar ve karikatürler bile yorumcularımız sayesinde lezzetli tartışmalara katalizör oldu.

Ama bugün 2007 yılında yayınladığımız bir yazının 101 bin kez okunmasını kutluyoruz sizlerle birlikte. [Küresel ısınma çok iyi bir şeydir](#) isimli makale bu sabah saat **03:06** itibariyle **101.089** kez okunmuştu. Bunun gibi emek verilmiş makalelerin bazı aylar 5-6 bin hatta 10 bin kez erişildiğini istatistiklerimizden görmek elbette bizi mutlu ediyor.

100 bin sınırına en yakın ikinci makale [PKK... Ters giden nedir? Bundan sonra nereye?](#).

Site açıldığından beri en çok okunan yazılar şunlar (ilk 50):

Küresel ısınma çok iyi bir şeydir	101089
PKK... Ters giden nedir? Bundan sonra nereye?	96326
Evrimsel iç hastalıkları	32568
Kurtlu hilal	30740

Derin Düşünce nedir ?

Dağlara, Ormanlara, Doğaya Doğru Yol Aldık...	15386
Başörtülüler Daha Az Vergi Ödemeli	14141
Sosyetenin İslâmîsi Olur mu!	12725
Lokumcu Cemilzade ve Türk Silahlı Kuvvetleri	12204
Kötü insan nasıl üretilir?	11510
Müslümanların iç hastalıkları	11481
Onun adı asker, canı neler ister?	11388
Yerel seçimlerde ne olacak?	11197
Rengârenk eylül fotoğrafları	10869
Ölürsem beni köyümün yağmurlarında yıkasınlar! (*)	10760
İmamlar Greve Giderse	9848
Türk Milliyetçiliğinin intiharı: CHP ile MHP birleşsin!	9558
“Evrim Karşısı” Olunmalı mı?	8935
ATAMIN ÖĞRETMENLERİ	8759
Paşam! Sakın din istismarı yapan TSK olmasın?	8744
Haydi Savaşa!	8572
Şeytan Ayetleri Vakası	8476
Medyanın insanlar üzerindeki olumsuz etkileri	8384
Çanakkale’yi Nasıl Anla(t)malı?	7932
Aa! Atatürk gülebiliyormuş!	7213
Humeyni Lenin’i döver mi? Ulus devlet bölüm III	7134
Devlet Opera ve Balesi Satılsın	6969
Rüzgâr nükleer enerjinin yerini tutabilir mi?	6909
İlker Başbuğ’a açık mektup	6782
İstanbul mezar taşları	6730
İletişim Stratejisi Açısından: AKP’nin Gençlik Oy’un’u	6663

Derin Düşünce nedir ?

Pozitif Ayrımcılık	6625
Gamalı Hilalin Yükselişi - Irkçılığımıza Bir Bakış	6558
Devleti ele geçirmek	6467
Zorunlu Askerlik Kalkarsa	6360
Kadına karşı şiddete son!	6230
Tarihi Doğru Okumak	6196
Türk Korkusu	6192
Arka Sıradakiler	6156
Trafi-Komik İstanbul	6019
Nükleer Enerji? Evet ama ...	5987
Kemalist CHP	5899
Büyüklerle Masallar I: Araplar Osmanlı'ya İhanet Etti	5886
Bir kurtuluş reçetesi: MODERNLEŞME	5788
Fethullah Gülen Cemaati	5636
Sorun Misyonerlik mi? [Konuk Yazar]	5632
23 Nisan & İlahî Adaleti Perde Arkasından Gözlemek	5470
PKK'lıları affetmek	5434
TEHLİKENİN FARKINDA MISINIZ?*	5422
Aptallar için Başörtüsü Kılavuzu	5318
"God of the Gaps" ve Tanrı-Evren Tasavvurumuz Üzerine	4653